



SPORT. Motionera mera. Så lyder devisen i Nyans motionskampanj. Men ibland tryter motivationen. Därför har Nyan träffat **Kim Janson** som är personlig tränare och expert på frågor som rör just motivation.

– Man måste fatta egna beslut, säger hon. Det finns ingen som kommer med ett trollspö.

Kim menar att träning ska vara roligt och att det är upp till var och en om man vill träna. Bara man är nöjd med sitt beslut.

SIDANORNA 18-19

”Titta jag flyger!”



Härligt. Att Müse Wrede njöt av flygturen i gummibåten syns på bilden. – Sten-Anders fick säkert blåmärken på axlarna, så hårt klamrade jag mig fast, berättar hon. Foto: STEN-ANDERS FELLMAN

Äventyrliga Müse Wrede på 300 meters höjd i gummibåt

REPORTAGE. Pensionerade hälsovårdaren **Müse Wrede** var nyligen med om sitt livs kick. Tillsammans med **Sten-Anders Fellman** flög hon över sin kära ö Synderstö i Kumlinge på 300 meters höjd i gummibåt.

– Jag ringde genast till Sten-Anders när jag läste ett reportage i Nyan i fjol. För några

veckor sedan hade han passligt och hämtade mig för en flygtur. Det var härligt. Härligt och underbart!

Spänna fast sig ville hon inte. I stället klamrade hon sig fast vid pilotens axlar.

Efteråt sa Sten-Anders Fellman i en radiointervju att han nyligen hade flugit med ”en

mycket gammal dam”, något som får Müse Wrede att fnissa förtjust.

– Det är ju det jag är. Nästa gång fyller jag 76.

Nya Åland har bilderna från flygturen.

SIDORNA 2-3

Knarkhärva i rätten

NYHETER. I går inleddes rättegången mot sju personer som står åtalade för olika narkotikabrott. I april gjorde den åländska tullen ett rekordstort beslag av främst narkotikamedlet Subutex. Beslaget ledde till att sammanlagt 32 ålänningar blev misstänka för brott i någon form. I går ställdes sju av dessa personer inför rätta, en av dem dök dock inte upp i rättssalen vilket leder till att rättegången fortsätter på tisdag.

Fyra av de åtalade misstänks ha sålt narkotika vidare till andra. Sammanlagt räknade åklagaren med att förtjänsten som gjorts ligger på minst 27.930 och högst 49.480 euro.

Innan rättegången är över skall drygt tjugo personer höras, antingen i bevisställe eller som vittnen.

SIDAN 4

Tyskar vann med långa gäddor



Glad juniorsegrare. Jonas Ulrichs semester i Vårdö blev inte sämre av att han en kväll lyckades dra upp en gädda som var 110 centimeter lång. Foto: PRIVAT

NYHETER. Det blev tysk dubbelseger i Nyan-Nappet för augusti och i båda klasserna drogs det upp gäddor som var över metern långa.

Lutz Höhne fick den 13 augusti en bjässe på 117 centimeter utanför Tällskär i Geta. Med den längden vann han inte bara seniorklassen utan har tillsvidare också rekordet för den här säsongens tävling.

Fjortonåriga **Jonas Ulrich** från Hannover vann juniorklassen genom att dra upp en gädda på 110 centimeter. Den fångades vid Mikelsö i Vårdö den 26 augusti.

SIDAN 13

Sundman-fallet till riksåklagaren

NYHETER. Biträdande riksåklagare **Jorma Kalske** i Helsingfors har bett landskapsåklagarämbetet om en skriftlig utredning om varför vikarierande åklagaren **Frida Ljungström** drog in besväret som gällde tingsrättens dom mot **Danne Sundman** i det så kallade Viper-målet bara två dagar innan Åbo hovrätt skulle pröva det.

Också riksåklagaren **Matti Kuusimäki** ska följa med ärendet från sidan.

Enligt riksåklagaren har det kommit flera påstötter från Åland om att ärendet borde utredas. Nu har landskapsåklagarämbetet några veckor på sig att lämna in utredningen.

SIDAN 4

Saknar pengar till sjöfarten

NYHETER. Enligt trafikministern **Runar Karlsson** (c) finns i regeringens budget för 2008 inga pengar avsatta för sjöfartsstöd. Riksdagsledamoten **Elisabeth Naucélér** säger dock att budgeten är bra eftersom det finns ett löfte om ett permanent sjöfartsstöd och en tidtabell för övriga åtgärder

som gagnar sjöfarten.

Kommunikationsutskottet som varit på besök på Åland är berett att arbeta vidare för sjöfartsnäringen.

SIDAN 5 Runar Karlsson.



6

folk

I dag börjar **Margit Holmberg** och Mariehamn Zonta club sälja reflexer till förmån för invandrarkvinnor.



8 porträttet

”Jag har aldrig varit full. Jag vill ha full kontroll över min kropp. **PETTER EKMAN, 22 ÅR, MARIEHAMN OCH STOCKHOLM.**



10

kultur

Martin Widmark, populär författare till spännande ungdomsböcker, höll skivarkurs i Mariehamn på fredagen.



16

trädgård

Mitt i Göteborg finns en trädgård som har fått två stjärnor i Guide Michelin. Reportage i ”Tittes trädgård”.



Müse Wrede,
75, på äventyr
i luftburen gummibåt

Titta jag flyger

– Det var härligt. Underbart och härligt!

Müse Wrede, 75 år, har flugit gummibåt på 300 meters höjd och sett sin kära stugholme Synderstö från ovan.

– Jag skulle göra om det när som helst!

Inspirerad av en artikel i Nya Åland i augusti i fjol tog hon kontakt med **Sten-Anders Fellman**, ägare till en flygande gummibåt. I fjol bjöds en av Nyans reportrar på flygtur.

– Jag ringde redan förra hösten, men då fanns det ingen passlig tur. Men den 14 juli i sommar hade han en beställning till gästhamnen i Kumlinge, och då fick jag äntligen flyga, berättar hon.

Inte fastspänd

Just den här dagen blåste det rätt mycket och gummibåten kunde inte landa vid Müses klippor på Synderstö. Landningen skedde i stället längre söderut på ön – med hjälp av två okända besökare – dit Müse tog sig med snurrebåten.

– Sten-Anders frågade om jag ville spänna fast mig i båten, men det ville jag ju inte. Jag ville ju se mig omkring och fotografera!

Allt löst måste plockas ur fickorna före start. Om något föremål skulle slungas ut och träffa propellern längst bak så skulle färden sa ett hastigt slut.

Sten-Anders Fellman berättar att Müse hade blåställt på sig, och ett sådant har ju många och stora fickor.

– Det tog säkert tio minuter för henne att plocka ut alla grejer hon hade i fickorna. Det låg en stor hög på stranden när hon var klar, säger han och skrattar.

På 300 meters höjd

På 300 meters höjd, med en hastighet på 65 km i timmen, sur-

Fakta/flygbåten

- **Namn:** Polaris Flying Inflatable Boat
- **Spännvidd:** 10,5 m
- **Maxfart:** 80 km i timmen
- **Maxhöjd:** 3.000 m
- **Startsträcka:** 80-150 m
- **Flygtid:** cirka två timmar, 140-150 km

rade hon fram i gummibåten, iklädd hjälp med mikrofon för kommunikation med föraren.

– Sten-Anders gjorde ganska häftiga svängar och jag klamrade mig fast vid hans axlar. Men han intygade att jag inte skulle ramla ur.

”Det går inte att beskriva hur roligt det var”, säger hon.

Hon fotade ön, sitt hus, trädgården. Men det var svårt att hinna – det gick så fort.

– Ändå var vi uppe i luften i 30 minuter. Det kostade 60 euro. Flygturen var värd varanda cent.

I ett radioprogram några dagar senare berättade Sten-Anders Fellman om flygturen som han gjort med en ”mycket gammal dam”. Müse har inget emot att kallas så – tvärtom.

– Jag är ju en gammal dam som njuter av äventyr. Jag skulle göra om det när som helst!



Fotograf. Müse Wrede hade naturligtvis med sig kameran upp i gummibåten. Här fotar hon Synderstö i Kumlinge från ovan. Sten-Anders Fellman styr den flygande gummibåten som han äger sedan sju år tillbaka.



Äventyrlig. Müse Wrede griper sig gärna an nya utmaningar, datorhantering såväl som gummibåtsflygning. Bilderna från flygturen har hon fått via e-mejl av Sten-Anders Fellman. Foto: ANNIKA ORRE

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: STEN-ANDERS FELLMAN



Stugan. På Synderstö har Müse Wrede sin stuga och sin fantastiska trädgård som hon sköter med kärlek och engagemang, sina år till trots.



Synderstö. Som en boll av sten ligger Synderstö i havet. Ön ligger strax intill farleden syd på Kumlinge Snäckö.



Färjfastet. Snäckö färjefäste från ovan, med Grisslan och Seglingefärjan.



Flygbåt. Så här ser flygbåten ut. Den kan tas upp ända till 3.000 meter, men det är mera komfortabelt att flyga på "bara" 300 meters höjd – det blir fort kallt om man kommer högre.

Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Köpte flyget på båtmässa

Sommaren 2007 var den sjunde som Sten-Anders Fellman surrat runt i luften med sin gummibåt.

Modellen är Sveriges mest sålda flygmaskin.

Han köpte flygbåten på en båtmässa i Stockholm innan han ens hade någon flyger-

tifikat. Redan efter fem timmars träning fick han flyga båten på egen hand. Efter 40 timmar teori och 25 timmar i luften fick han sitt certifikat.

– Det var en av de häftigaste upplevelserna jag varit med om, beskrev han känslan i ett reportage i Nya Åland förra sommaren.

En ny flygbåt kostade i fjol ungefär 230.000 svenska kronor.

I fjol funderade han på att sälja flygbåten – han har sett det mesta från ovan vid det här laget – och i stället köpa en amfibiegrävmaskin som skulle kunna användas för vassbekämpning vid stränderna. (ao)



Vi lägger till nära poolen
så kom ihåg att checka in!

Spakryssa till Havsbaden i Grisslehamn

ECKERÖ LINJEN

I alla Eckerö Linjens paket ingår personbiljetter tur/retur på Eckerö Linjen. Hotellpaketen inkluderar även frukost på hotellet.



Spa på Havsbaden

Unna dig en stunds skön avkoppling i höst med en heldag på spa på Hotell Havsbaden i Grisslehamn.

Pris: 204,50 €/person inkl. sjöfrukost, te och smörgås vid ankomst, 2 behandlingar, lunch samt smörgåsbord.



Buss & båt för 6,70 €!

Åk förmånligt till Stockholm eller Uppsala med Eckerö Linjen! Från Eckerö; båt + buss t/r: **6,70 €!**

Turlista t.o.m. 23/9: Fr. Eckerö dagligen 08.30, 13.30 och 18.30. Fr. Grisslehamn dagligen 10.00, 15.00 och 20.00.



Nöjeskryss

Fredagar och lördagar 17.30 från Bussplan. Kryssning med à la carte och underhållning ombord.

Pris: 25 €/person inkl. bussresa Mariehamn-Eckerö t/r, två rätter à la carte samt underhållning ombord.



Stärk lagandan!

Nu har vi nya och fräscha konferensutrymmen ombord; 3 varianter för 12-54 personer. Kombinera konferensen med vårt populära smörgåsbord. Kom ihåg våra fina erbjudanden i taxfree! Kontakta oss för information och prisuppgifter.

WILLIAMS

I alla Williams paket ingår buss- och båtresa t/r med sjöfrukost.



Ladies' Night

Bara killar på scenen och bara tjejer i publiken. En exklusiv och intim show fylld med sång, musik, humor och avslöjanden.

Avresa 22/9, 2 dagar. Pris: 169 €/person inkl. del i dubbelrum m. frukost, entré till showen, demonstration av skönhetsprodukter och ett glas bubbel ombord.



Maskin & Fält 2007 på Elmia Lantbruk

Nordens enda temaindelade lantbruksmässa för yrkesfolk inom växtodlingsarbete i fält. På Elmia Lantbruk i Jönköping.

Avresa 19/10, 2 dagar. Pris: 195 €/person inkl. del i dubbelrum alt. flerbäddsrums med frukost, entré till mässan samt middag (exkl. dryck). I samarbete med Ab Lantbruk.

Ålandsresor
RESEBYRÅ

Dina resor bokar du hos Ålandsresor Resebyrå
Torggatan 2, tel. 28 040

Över tjugo personer hörs angående stor subutexhärva

Sju personer inför rätta för narkotikabrott

Under gårdagen åtalades i Ålands tingsrätt sammanlagt sju personer för olika narkotikabrott. Tre olika ärenden behandlades och ännu är inte rättegången avslutad. Eftersom en av de åtalade inte dök upp i rättssalen fortsätter rättegången igen på tisdag.

I april gjorde den åländska tullen ett rekordstort beslag av främst narkotikamedlet Subutex. Beslaget ledde till att sammanlagt 32 ållänningar blev misstänka för brott i någon form. I går ställdes sju av dessa personer inför rätta, en av dem dök dock inte upp i rättssalen.

Dagen inleddes med ett ärende där tre personer, en kvinna och två män, åtalades för narkotikabrott. Den ena mannen var frånvarande.

Enligt åklagarens gärningsbeskrivning har de tre personerna fört in 88,5 tabletter Subutex till Åland den 16 januari i år. En av männen anskaffade tabletterna i Sverige och tillsammans med den andra mannen finansierade han köpet. Kvinnan transporterade sedan tabletterna från Sverige till Åland där tullen stoppade henne då hon kom i land från färjan.

Eftersom en av de åtalade inte var närvarande återupptas ärendet på tisdag.

Medger innehav

I nästa ärende åtalades en av ovan nämnda män, den närvarande, igen för narkotikabrott.

Den här gången hade mannen enligt åklagarens gärningsbeskrivning den 30 december 2006 påkommit med att ha 0,5 tablett buffenorfin, 2 tabletter Suboxone, 2 tabletter Subutex och 6 tabletter Abalgin i sin lägenhet. Enligt åklagaren har mannen även under december 2006 vid två till tre tillfällen sålt subutex till en annan man och därmed tjänat ungefär 120 euro.



Knark i rätten. Rättegången i den så kallade Subutexhärvan inleddes i går. Sju personer ställdes inför rätta, fyra misstänkta för att både ha sålt, överlåtit och innehaft narkotika.

Foto: POLISEN

Dessa pengar yrkade åklagaren på att den åtalade skulle betala till staten.

Den åtalade medgav att han hade innehaft ovan nämnda narkotika. Däremot menade han att han endast vid ett tillfälle hade överlåtit narkotika till den andra mannen, och då bara en halv tablett subutex, som han heller inte tog betalt för. Vid förundersökningen hade den andra mannen sagt att han vid två till tre tillfällen betalat 40 euro för narkotikan. Vid förhöret i rätten i går sade han dock att han aldrig betalat för drogerna.

– Jag fick en halv tablett subutex en gång. Jag betalade inget för den. Jag ljög i förundersökningen för att få slippa ut, jag ville inte sitta inburet över nyår.

Efter det här var det dags för dagens tredje ärende, vilket också det mest omfattande. Sex personer åtalades under fyra

olika åtalpunkter.

Åtalpunkt 1

Fyra män åtalades för grovt narkotikabrott. För en av dessa yrkade åklagaren alternativt på medhjälp till grovt narkotikabrott då det kan ha handlat om att han bara fungerat som chaufför åt en av de övriga åtalade. De två männen som stod åtalade i dagens första ärende var återigen inblandade och enligt åklagarens gärningsbeskrivning har de två männen:

- fört in 40-100 subutex-tabletter i landet med ett brev adresserat till en tredje man,
- vid åtminstone tre olika tillfällen fört in 30-70 Subutex-tabletter i landet och
- låtit införa 30-40 Subutex-tabletter genom att skaffa tabletterna i Sverige och ordna så att en inte namngiven person smugglat in dem i landet.

Enligt åklagaren innehade, överlät och sålde alla fyra åtalade män droger otaliga gånger till många olika personer.

– Eftersom föremålet för brottet har varit en stor mängd synnerligen farlig narkotika och avsikten har varit att eftersträva en avsevärd ekonomisk vinning och att sprida narkotikan skall brottet ses som grovt, menade åklagaren.

Sammanlagt räknade åklagaren med att förtjänsten som männen kunde ha fått genom att sälja narkotikan låg på minst 27.930 och högst 49.480 euro. Summa har räknats utgående från priset på mellan 50 och 100 euro som vittnen har uppgett att en tablett Subutex på Åland kostar.

Åtalpunkt 2

Tre män, de ovan nämnda plus en till, åtalades för narkotika-

brott. De har enligt åklagaren fört in 198 tabletter Subutex och 62 stycken Rohypnol genom att skaffa tabletterna i Sverige och sedan posta dem till en av dem. Detta var det rekordstora beslag som tullen beslagtogs i april.

Åtalpunkt 3

Till samma man som i åtalpunkt 2 skickades enligt åklagaren en annan gång 40-100 tabletter Subutex, även denna gång per brev. Mannen åtalades därför på nytt för narkotikabrott.

Åtalpunkt 4

En kvinna åtalades för narkotikabrott. Enligt åklagaren transporterade hon den 15 januari i år 87-89 stycken Subutex och 10-20 flunitrazepamtabletter från Sverige till Åland. Kvinnan erkände brottet.

Under gårdagens rättegång förhöordes de åtalade och ett vanligt svar på många frågor var ”jag minns inte” eller ”jag vet inte”. Saker som de hade erkänt i polisförhör nekade de till och vissa saker påstod de sig aldrig ha sagt under förhören. Innehav och missbruk erkändes, men ingen vidhöll att de skulle ha sålt narkotikan vidare. Även personer som kallades in för att höras i bevissyfte och som under polisförhör hade erkänt att de köpt narkotika av en av de åtalade nekade nu till detta.

– Det har jag aldrig sagt till polisen, de måste ha blandat ihop mig med någon, sade en.

– Jag gav aldrig pengar för narkotikan. Det hade inte klarnat då vid förhöret, nu minns jag bättre, jag betalade aldrig för det, sade en annan.

Även det tredje ärendet tas upp på nytt på tisdag eftersom en av de åtalade inte fanns på plats i går. Totalt skall över 20 personer höras, i bevissyfte eller som vittnen.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Påkörning i Sjukhusbacken

■ En personbil blev påkörd bakifrån vid Sjukhusbacken i Mariehamn nyligen. Bilen hade stannat vid skyddsvägen och blev påkörd av ett bakomliggande fordon som inte hann stoppa i tid. Endast plåtskador uppstod vid krocken. Föraren misstänks för äventyrande av trafiksäkerheten.

Polisen utreder dessutom ett fall av körning utan körkort på Torggatan.

En rådjurskollision har inrapporterats från Eckerö Överby. Inga personer skadades vid olyckan. (ka-f)

C-J Wikström i lagtingsvalet

■ Carl-Johan Wikström meddelar att han kandiderar för liberalerna i höstens lagtingsval, efter 20 år i stadsfullmäktige. Wikström arbetar som tjänsteman vid lagtinget och han vill betona liberalernas budskap ”mera i plånboken”.

I pressmeddelandet har Carl-Johan Wikström skickat med en intervju med sig i själv, av vilken man bland annat får veta att hans favoritblomma är gullviva och hans favoritdjur islandshäst.

Intressant är också att Wikström, om han var osynlig för en dag, skulle åka ut i en båt och bara njuta av naturen. (as)

Rattfyllerist fast på Vårdö

■ En bilförare misstänks för grovt rattfylleri. Personen greps på Vårdö under torsdagen. Föraren blåste 2,12 promille alkohol i utandningsluften.

En annan rattfylleri med paketbil har upptäcks i Västerhamn i Mariehamn. Det skedde på fredagen. Föraren blåste 0,52 promille.

En plånbok har till polisen anmälts som stulen från en restaurang i staden. (ka-f)

Åland med i gasledningsutredning

■ Eventuella konsekvenser av den planerade gasledningen i Östersjön, mellan Ryssland och Tyskland, kommer att utredas även för Ålands del.

Representanter för landskapsregeringen har träffat representanter för företaget som ska bygga ledningen, Nord Stream, och för det företag som gör miljökonsekvensbedömningen, Ramboll.

På mötet slogs det fast att de indirekta konsekvenserna av ledningen för Ålands sydöstra skärgård skall utredas i samband med miljökonsekvensbedömningen. Ålands Natura 2000-områden skall också redovisas i utredningen.

Bedömningen, som också innehåller utredningar om påverkan på fisk, hur minområden skall undvikas och hur ledningarna planeras och hur ledningarna planeras att läggas ner, beräknas vara klar i början av 2008. Landskapsregeringen ämnar då hålla ett offentligt informationsmöte om innehållet.

Den planerade naturgasledningen skall gå på havsbotten från Viborgstrakten i Ryssland till Greifswald i Tyskland. Protester mot ledningen har inlämnats från flera länder och planerna har därför justerat dragningen främst utanför den svenska och danska kusten. (tt-s)

Riksåklagaren begär utredning

Landskapsåklagaren måste förklara varför Viper-domens besvär återtogs



Förklaring. Riksåklagare Matti Kuusimäki (till vänster) och statsåklagare Mika Illman var nyligen på besök till Åland. Nu har riksåklagarämbetet begärt en förklaring till varför landskapsåklagaren drog tillbaka besväret mot den tidigare Viper-domen i tingsrätten där Danne Sundman dömdes för äventyrande av trafiksäkerheten.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Riksåklagaren har begärt en skriftlig utredning av åklagarämbetet på Åland om orsakerna till att besväret i det så kallade Viper-målet återtogs två dagar före behandlingen i Åbo hovrätt.

– Vi vill att åklagaren förklarar vad som ligger bakom beslutet.

Det säger riksåklagare Matti Kuusimäki i Helsingfors. Åklagaren på Åland har nu några veckor på sig att formulera förklaringen.

Formellt är det biträdande riksåklagaren Jorma Kalske som fattar beslut i ärendet efter att statsåklagare Mika Illman föredragit det.

– Men jag kommer nog att följa med ärendet, säger Matti

Kuusimäki som var på ett sedan länge inplanerat besök på Åland så sent som för någon vecka sedan.

Riksåklagaren vill inte uttala sig desto mera innan han har fått förklaringen från Åland.

Att det är en lagtingspolitiker – Danne Sundman (ob) – som saken gäller betyder inget särskilt i juridisk mening, säger Matti Kuusimäki.

– Jag har fått den uppfattningen att man på Åland anser att det har betydelse. Men jag förstår inte varför. Allt emellanåt är politiker inblandade i olika mål på fastlandet.

Mika Illman var inte anträffbar på fredagen. I hans ställe säger statsåklagare Christer Lundström så här:

– Vi är medvetna om vad som

har hänt och jag vet att statsåklagaren har bett att vi ska få en skriftlig utredning.

Enligt honom är det inte möjligt att åklagarens beslut att återta besväret över tingsrättens dom som den förra landskapsåklagaren tyckte var för lindrig i trafikmålet.

– I och med att besväret är återtaget går det inte att ta upp det igen.

Kan någon annan göra det, försäkringsbolaget till exempel?

– Eventuellt går det via ett extra ordinarie besvär till Högsta domstolen. Men det är nog ganska långsökt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Inget sjöfartsstöd i höst

”Det pågår en dragkamp mellan ministerierna”

Ett permanent sjöfartsstöd kommer inte att finnas med i Finlands regerings höstbudget. Eventuellt sys ett stödpaket ihop till våren, enligt trafikministern Runar Karlsson (c).

Kommunikationsutskottet, som varit på Åland i tre dagar, kämpar för att stödet ska förverkligas.

Det är finansministeriet som stoppar det planerade sjöfartsstödet, trots skrivelser om ett stödpaket i regeringsprogrammet.

– Det avslöjades under ett kommunikationsministermöte i veckan. Det sades att man återkommer till stödpaketet i vår, säger trafikminister Runar Karlsson (c).

– Rederierna måste vänta ännu en tid eftersom det pågår en dragkamp mellan kommunikationsministeriet och finansministeriet.

Riksdagens kommunikationsutskott var på Åland mellan onsdag och fredag den här veckan och bekantade sig med trafiksituationen i landskapet. Diskussioner kring sjöfartsstödet stod högt på agendan.

Utskottet meddelar att medlemmarna är eniga om att sjöfartsstödet ska förverkligas.

– Vi kommer i höst att diskutera har vi ska säkra sjöfartsnäringen i framtiden. Det måste finnas en kontinuitet, säger utskottets ordförande **Martti Korhonen** (vf).

Utflaggning oroande

Även snusfrågan är ett ämne för diskussion i utskottet.

– Det är en liten sak som vi har förstått har stor betydelse, säger Korhonen.



Snus och stöd. Kommunikationsutskottets ordförande Martti Korhonen (vf) säger att man ska diskutera snus och sjöfartsstöd under hösten.

Raimo Vistbacka (sannf) har suttit i kommunikationsutskottet i tio år och han säger att det hela tiden har funnits enighet kring att men på lång sikt måste göra den finska sjöfarten mer konkurrenskraftig.

– Nu måste regeringen komma med vettiga propositioner. Siffrorna för export och import är oroande. Det samma gäller utflaggningen.

Lyly Rajala (saml) tycker att det skulle vara besvärande om till exempel Viking Line började flagga ut fler fartyg.

– Jag anser att de nordiska länderna borde kämpa tillsammans mot övriga länder. Stöden till sjöfarten borde harmoniseras.

Även **Leena Harkimo** (saml) anser att det krävs handling för att stödet inte ska dra ut allt för



Vill se samarbete. Lyly Rajala (saml) anser att de nordiska länderna borde arbeta tillsammans och ha likadana sjöfartsstöd.



Arbetar vidare. Leena Harkimo (saml) säger att kommunikationsutskottet på nytt ska föra fram sina åsikter till finansministeriet.

mycket på tiden.

– Vi ska föra våra åsikter vidare till finansministeriet.

”Måste ha tålamod”

Trafikministern Runar Karlsson gläds över kommunikationsutskottets inställning.

– Jag tror att utskottet efter besöket på Åland med än mer kraft kommer att se till att rederierna kommer att välja finsk och åländsk

flagg i framtiden.

– Jag tycker att det som utskottet säger låter bra, men rederierna måste ha tålamod.

Karlsson säger också att Ålands riksdagsledamot **Elisabeth Naucélér** måste gå till finansministeriet och diskutera sjöfartsstödet igen.

Text & foto: ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Viking Line funderar på alternativ

”Den svenska sjöfartspolitik har varit gynnsam”

Viking Lines vd Nils-Erik Eklund är inte förvånad över att sjöfartsstödet eventuellt skjuts på framtiden.

Han säger att man i ett sådant låge värderar olika alternativ.

I Finland är stödet till sjöfarten sämre än i exempelvis Sverige. Det finns farhågor om att finska och åländska rederier börjar flagga ut sina fartyg om sjöfartsstödet dröjer ytterligare.

Viking Lines vd Nils-Erik Eklund säger att Finland har släpat efter under hela 2000-talet och att han därför inte blir förvånad om stödet drar ut ytterligare på tiden.

– Det hade varit en överraskning om man genomfört stödet.

Börjar tålamodet ta slut?

– Om sjöfartsstödet i något



Svenskflaggad. Viking Lines fartyg Cinderella seglar under svensk flagg sedan 2003. Viking Lines vd Nils-Erik Eklund säger att den svenska sjöfartspolitik har gynnsam.

Foto: ERKKI SANTAMALA

land skapar sämre verksamhetsförutsättningar värderar vi de olika alternativen som finns i sammanhanget. Vi har ju redan två fartyg under svensk flagg.

Funderar ni på att flagga ut fler fartyg?

– Sådana diskussioner för vi inte. Men vi konstaterar att Sverige har en uttalad långsiktig sjöfartspolitik som har varit gynnsam för den svenska handelsflottan.

ANDERS SIMS

Elisabeth Naucélér:

Jag är beredd att skriva en motion

Ålands riksdagsledamot Elisabeth Naucélér anser att det inte är någon fara på taket för sjöfartsstödet.

Men hon är beredd att skriva en finansmotion för att trycka på för sjöfartsfrågorna.

Elisabeth Naucélér tycker att det kommer goda saker ur regeringens budgetarbete. Till exempel finns det ett löfte om att sjöfartsstödet ska bli permanent och att det ska göras en tidtabell för övriga åtgärder som gagnar sjöfarten.

– Under 2008 ska ytterligare förbättringar för sjöfarten vara klara.

Om budgeten, som blir offentlig nästa vecka, ligger för långt ifrån det Åland efterfrågat är Naucélér beredd att skriva en finansmotion.

– Jag har i alla fall bestämt mig för att föra fram mina åsikter i budgetdebatten.

Den slutsats Elisabeth Naucélér drar är att situationen



Elisabeth Naucélér.
Foto: ERKKI SANTAMALA

inte är så dålig som vissa vill få den att framstå. Hon hänvisar till ett pressmeddelande från sfp som skriver ”Sfp glädder sig också åt beslutet att nästa år förbereda åtgärder för att förbättra sjöfartsnärings konkurrenskraft.”

ANDERS SIMS

Fler väljare än år 2003

Hela 1.677 fler är röstberättigade i höstens kommunalval jämfört med för fyra år sedan.

I kommunalvalet på Åland 2003 hade 19.410 personer rösträtt. Enligt preliminära siffror har 21.087 personer rösträtt i kommunalvalet den 21 oktober.

Ökningen beror delvis på att vallagen har ändrats så att man numera bara behöver ha varit bosatt i en åländsk kommun ett år före valet för att få rösta. Tidigare gick gränsen vid tre år.

Mellan åren 1999 och 2003 ökade antalet röstberättigade i kommunalvalet endast med 276 personer.

Det har också skett en ökning när det gäller antalet röstberättigade i lagtingsvalet. Sedan förra valet har antalet ökat med 446 personer till 19.429. För att få rösta i lagtingsvalet måste man ha fyllt 18 år och ha åländsk hembygdsrätt.

100 på Sottunga

Flest röstberättigade i årets kommunalval finns förstås i Mariehamn, 8.699 stycken. Därefter följer i tur och ordning Jomala, Finström, Saltvik, Lemland och Hammarland.

På Sottunga finns endast 100 röstberättigade i kommunalvalet och 90 i lagtingsvalet. Näst längst ned på listan hamnar Kökar med 222 röstberättigade i kommunalvalet och 197 i lagtingsvalet.

ANDERS SIMS

TV-tider bordlades

■ Frågan om när de två nya TV-bolagen, Åland24 och Ålandstidningen, skall sända bordlades på mötet i fredags.

– De båda bolagen skall först fundera på vilka tider de själva vill ha, udda eller jämna halvslag. Dessutom skall vi fundera på om vi skall ha en försöksperiod och hur lång den i så fall skulle vara, säger **Pia Rothberg-Olofsson**, VD för Ålands Radio och TV.

Den 19 september skall parterna träffas igen för att fastslå sändningstiderna. (tt-s)

Försoning som en politisk realitet

■ Vad är försoning i teori och praktik?

Detta belyses vid en föreläsning vid Mariehamns stadsbibliotek måndagen den 10 september kl. 18.30 med **Kjell-Åke Nordquist**.

Föreläsaren reder ut begreppen kring försoningsprocesser efter krig, och diskuterar vad försoning kan vara och idéerna är bakom försoning. Detta är ett relativt nytt element i fredsprocessernas historia. För tjugo år sedan fanns knappt några försoningskommissioner. Mest uppmärksammad är kanske försoningsprocessen i Sydafrika.

Kjell-Åke Nordquist har själv arbetat med försoningsprocesser i bland annat Öst-timor och Colombia. Han är docent i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet samt forskningsutvecklare vid Teologiska högskolan i Stockholm. Nordquist är även teol.lic. i teologisk etik.

Arrangör är Ålands fredsinstitut. (ka-f)



Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Djungel och eld i nya Bubblan

Bubblan har öppnat i nya lokaler i Folkhälsans hus. Nu ska det bli enklare för föräldrar att lämna in sina barn för att kunna gå på kurs, restaurang eller annat.

På nya Bubblan finns ett eldrum för de yngre och ett djungelrum för de lite äldre barnen.

Lokalen på Styrmansgatan 10 i Mariehamn är inredd med tanke på alla sinnen. I trädet i djungelrummet hänger exempelvis små påsar som man kan klämma fram ljud ur.

När Nyan besöker Bubblans invigning leker **Isak Eriksson** med ett par andra barn i lokalen.

– Det är kul här. Man kan hänga i gungan, måla och prutta, säger Isak och sätter sig på en pruttkudde i soffan.

Bubblan var tidigare i en stor lokal på Storgatan, men där blev det aldrig speciellt mysigt, säger Bubblans verksamhetsledare **Nina Axel**.

– Nu har vi hittat hem. Här är ytorna mindre och vi har utrymmen som passar alla åldrar. Förut kom det mest dagisbarn men nu har vi bland annat tv-spel och biljardbord för de äldre. Vi vill att Bubblan ska likna en hemmiljö.

Bakom Bubblan står föreningen Pusselfamiljen som som arbetar för ensamfö-



Specialbröd. Ett nyttigt bröd har tagits fram speciellt för barnen på Bubblan. Isak Eriksson tycker att det är gott.

äldrar och nyfamiljer, men Bubblans kvällsspyssel är öppet för alla barn mellan från tre till tolv år.

Ekologisk mat

All mat som serveras på Bubblan ska vara ekologisk. På invigningsdagen är det premiär för brödet "Busfrön" som tagits fram speciellt för Bubblan av Pettas ekobageri i Geta. Bröden är små färgglada ansikten som ska locka barnen att äta nyttigt.

Tanken är att föräldrar ska kunna lämna sina barn på Bubblan om de till exempel

ska gå på mediskurs, möten eller på restaurang för att vårda sitt förhållande. Bubblan är öppen måndag till torsdag klockan 17.30 - 21.00 och man kan antingen boka tid eller "droppa in". Avgiften för ett tillfälle är fem euro.

Bubblans lokaler utnyttjas också av Ålands omsorgsförbund och eventuellt använder även Folkhälsan utrymmena för i sin familjeterapi.

Ny kampanj

Bubblan får Paf-medel för sin verksamhet och ekono-

miskt stöd från flera andra håll. En bidragslämnare är Mariehamn Zonta club som på invigningsdagen är på plats för att berätta om sin nya kampanj "Att läsa tillsammans".

– Det är en kampanj som pågår i hela Finland och som syftar till att invandrarkvinnor ska få träffas och läsa tillsammans. Många invandrarkvinnor kan inte ens läsa och skriva sitt eget modersmål så det här är ett sätt att stärka kvinnans ställning i samhället, säger ordföranden **Margit Holmberg**.



Bubbelbarn. Elvira Ekqvist och Walter Aaltonen leker i Bubblans djungelrum.



Stöder Bubblan. Sirkka-Liisa Enqvist och Margit Holmberg från Mariehamn Zonta club var på Bubblans invigning för att berätta om en ny kampanj.

För att samla in pengar säljer föreningen gula reflexer. Kampanjen startar på marknaden på Torget i Mariehamn i dag.

Vilka projekt kan bli aktuella på Åland?

– Det är inte klart än. Vi planerar några projekt på sikt i samarbete med olika organisationer.

Text & foto: ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455



Det här är Pontus. Han föddes den 11 augusti på Danderyds sjukhus och då vägde han 3.985 gram och var 52 cm lång. Föräldrar är Tina Helsing och Tony Öman, bosatta i Sollen-tuna men båda är bördiga från Mariehamn. Foto: PRIVAT

TACK

Varmt tack för vänligt deltagande i samband med vår mor

Runa-Lisa Lindbloms

bortgång.

Barnen med familjer



TEHYS FACKAVDELNING

Fråga till Dig, tehyt, som är korttidsanställd: Är Ditt tidsbegränsade anställningsförhållande i sin ordning eller borde Du rätteligen vara fast anställd?

Huvudregeln är att ett anställningsförhållande gäller tillsvidare ("varaktigt") tills någondera parten, arbetsgivaren eller den anställde, säger upp det.

Av grundad anledning, t.ex. arbetets art, att det är fråga om ett vikariat eller ett intermistiskt handhavande av en ledig tjänst, en praktiktid eller någon annan jämförbar omständighet, kan anställningen undantagsvis tidsbegränsas. Om arbetsgivaren har ett bestående behov av arbetskraft, är det emellertid inte tillåtet för honom att begränsa Ditt anställningsförhållandes varaktighet.

Det här gäller oavsett om Du är tjänsteman eller arbetstagare hos en kommun eller ett kommunalförbund eller om Du är arbetstagare hos en privat arbetsgivare eller hos landska-pet. I tjänsteförhållande till landskapet gäller däremot lite andra regler. Där kan man även utan en sådan grundad anledning anställas, t.ex. som tillfällig tjänsteman, på en viss be-gränsad tid.

Har Du funderat på om din korttidsanställning motsvarar lagens krav, om det alltså är rätt att Du ska vara tidsbegränsat anställd i stället för att ha en fast anställning? Du kan i så fall kontakta **Jörgen Erlund** på Tehys kansli med Din undran och Dina frågor, så ska vi dels svar på dem, dels ge Dig råd om vad som finns att göra åt saken.

Kansliet, som håller öppet mån-ons kl. 8.00-16.15, når du per e-post tehy@aland.net eller per telefon 17 312 eller 040 754 18 49.

DEMENSFÖRENINGEN PÅ ÅLAND

Demensföreningens verksamhet har på senare tid haft konst och kultur som förtecken. På den Internationella Alzheimerdagen den 21 september i fjol, besökte föreningen Andersudde och fick ta del av **Anders Wiklöfs** fina konstsamling. Alla intresserade fick då inte möjlighet att delta, varför föreningen har efterhört ett nytt besök, som förhoppningsvis kommer att ske nästa vår.

I höst firar föreningen den Internationella Alzheimerdagen torsdagen den 20 september, genom att inbjuda sina medlemmar till Öningebymuseet i Jomala. Programmet börjar kl. 18.00 och består av rundvandring med **Kjell Ekström**, lättare servering samt underhållning med **Berit** och **Lennart Sundblom**.

Anmälan till denna träff skall göras senast den 18 september. Om någon behöver hjälp med transport, så söker föreningen ordna med den saken. Frågor och anmälan riktas till demensrådgivare **Regina Österlund**, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457-548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax. Välkommen!

ÅLANDS FRIMÄRKSSAMLARFÖRENING

Höstens möten är som följer: 1 och 3dje onsdagen i månaden kl 19.00 på Ålandsvägen 36, i ÅBFs lokaler. Ungdomsträffarna är 14.9 och 7.11 kl 18.00 på samma adress. På ungdomskvällarna är föräldrar med välkomna att delta. Saft och bullar serveras (kaffe). Ungdomsträffarna arrangeras samarbete med ÅBF.

Onsdagen den 3.10 kl. 19.00 kommer **Bo Söderholm** från Åbo frimärkssamlarförening och håller föredrag för allmänheten, kaffeservering. För mera information om föreningens möten : alf@aland.net eller på tfn. 0400 634 444 ordf. **Mikael Erickson**.

Ny pol.kand

Mathias Johansson från Saltvik har avlagt Politices kanindat-examen vid Uppsala universitet.



Gör galontiden till en dans

Fråga: Nu kommer vi in i galonbyxtiden igen. Har du något tips på hur vi kan göra det enkelt för oss?

Trebarnsmamma



Svar: Ja hu, nu är vi där igen. Klott, sand, regn, sol, varmt och kallt om vartannat. På morgonen känns det som om det är dags att plocka fram pälsmössan igen och på eftermiddagen borde man gräva fram shortsens för att på kvällen igen dra långärmad på sig. Det blir mycket kläder och mycket sand.

– Det finns inget dåligt väder, bara dåliga kläder, sägs det käckt runt omkring mej.

Jag håller med i teorin men i praktiken är jag en innefatt som trivs bra med öppen brasa och tända ljus då det drar ihop sig till höst. Åbobo som jag var i min ungdom, så gick jag inte ut om det regnade och definitivt inte utan paraply. Man undrar hur jag egentligen klarade mig som scout, då det begav sig.

Kläder

Barn bryr sig inte om ifall det regnar eller om det är sol. De flesta barn tycker om att hoppa i vattenpölar och att gegga med sand och lera. Det är naturligt och det ska de göra, det är viktigt för alla sinnen och deras utveckling.

Det är svårt att röra sig i tjocka kläder och det begränsar barnets lek. Välj därför gärna flera tunna lager med kläder under smidiga och tillräckligt stora utebyxor eller galonbyxor. Det är inte skönt med galonbyxor som spänner i grenen eller som är trånga. Det blir svettigt och sedan kallt i för små utekläder.

Bomullskläder är att rekommendera och det tror jag att de flesta har på sina barn. Kläddillverkarna använder sig ofta av naturmaterial idag då det gäller barnkläder.

Sand i massor

Barn i galonkläder kan spolas av utomhus, om man har möjlighet till det. Grova mattor i entrén och på trappan in till huset hjälper



Stöveldans. En svängom med stövlarna – och helst också med galonisarna på – kanske passar för att muntra upp sig inför ruskväder som väntar. Här är det Lykke Pörfors som inbjuder till stövel-dans på Lappofesten 2003.

Arkivfoto: FREDRIK EKMAN

mycket. En trasmatte innanför dörren är lätt att skaka av. Lär barnen att borsta av sig innan de går in. Skaffa en handborste som de kan borsta av sig med. Hjälptill, om du får. (Beror helt på åldern).

Klä av barnen utebyxor och galonbyxor ute, slå av kläderna och låt dem torka. Sanden lossnar bra om den är torr.

Gummistövlar

Gummistövlar är ett bra påhitt. Ta tillräckligt stora så att man får plats med sockor när det blir lite kallare. Eller köp redan nu fodrade stövlar och börja med att ha tunna strumpor på barnen. Fuktiga, sandfyllda stövlar är besvärliga och börjar lukta skunk så småningom. Töm stövlarna genast då barnen kommer in, ta det som en vana. Ställ dem på golvvärme, om du har, eller

füll dem med tidningspapper och lägg dem på värmeelementet (dock inte på elektriska sådana) så torkar de fort. Elektriska stövelvärmare – torkare – finns att köpa och fungerar säkert bra. Jag själv är lite allergisk mot onödiga prylar just nu.

Ordning

Ordning, jag älskar ordet men får inte riktigt alltid till det så som jag vill. Ha egna kroker för barnen så vet de själva var de har sina saker och kläder. Ordna upp i hallen så att det är praktiskt att komma in och så att det fungerar när ni på morgonen skall till dagisar, skolor och jobb. Rensa bort alla extra kläder som inte används, för till Emmaus eller packa bort för nästa sommar. Packa färdigt alla väskor redan på kvällen och kolla morgondagens program, låt ungarna göra det mesta själva.

Sätt ett par extra strumpor i barnens skolväskor så att de kan byta ifall de blir våta. Det är ofta vatten på tamburgolv den här tiden på året. Torra strumpor är skönt och om man har varmt om fötterna så har man varmt om kroppen, sa mormor.

Städa

Det kommer alltid in lite sand ändå fast man vidtagit alla ovannämnda åtgärder. Sand under fötterna inomhus är inte alls lika skönt som när man går på sandstranden. Ställ en sopborste och skyffel lämpligt nära i hallen så kan man lätt sopa undan det värsta utan att dra fram hela dammsugaren varje gång. Ibland känns det som om sopborsten är för långt borta den också, därför kan den få vara en liten möbel såhär års.

Tina

Trädplantering på Medis jubileum

■ Denna höst är det 60 år sedan Medborgarinstitutet i Mariehamn startade sin verksamhet och det kommer att firas på många olika sätt under den kommande terminen.

På söndag kväll klockan 18 inleder man firandet med en liten tillställning i parken Tusenskönan i Mariehamn. Bland annat planterar man ett äppelträd för att fira Medis 60 år.

”Som tema för hösten har vi valt äpplet, frukten som är symbol för både kunskap och hälsa, en riktig Medis-frukt med andra ord! Både äppeltemat och de 60 åren kommer att genomsyra vår verksamhet och titta fram både här och där.” skriver **Linda Jansson** i ett pressmeddelande.

Musik, allsång och lite traktering utlovas.(ab)

Växtodlingsaktuellt från Ålands Försöksstation

Väderdata t.o.m. 6.9

Nederbörd:

Maj: 86 mm, normalt 31 mm
Juni: 58 mm, normalt 47 mm
Juli: 51 mm, normalt 61 mm
Aug: 56 mm, normalt 72 mm
Sept: 14 mm, normalt 67 mm

Avdunstning från fri vattenyta:

Maj: 83 mm
Juni: 118 mm
Juli: 90 mm
Aug: 87 mm
Sept: 23 mm

Medeltemperatur:

Maj: 9,5°C, normalt 9,7°C
Juni: 15,0°C, normalt 13,4 °C
Juli: 16,4°C, normalt 16,0°C
Aug: 16,7°C, normalt 15,3°C
Sept: 11,6°C, normalt 10,8°C

Effektiv värmesumma (över +5°C):

2007: 1.241°C
2006: 1.301°C

Falltal för spannmål,

	såtid	Falltal		
Värvete	6/9	31,8		
Vinjett	11/5	329	311	306
Tjalve	11/5	405	407	372
Quarna	11/5	369	384	359
Annina	11/5	322	371	405
Kruunu	11/5	334	378	395
Dacke, eko	11/5	284	253	293

Mognadstest för äppel, den 6.9

Sort	Mognad	Socket	Tryck
Amarosa	4 (7/2)	11,4	9
Eva-Lotta	4 (5/3)	10,7	8
Rajka	4(4/3)	10,4	11
Rubinola	3(4/2)	12,3	11

Mognadsgraden bestäms med hjälp av jodtest.

Skalan är 1-10, där ett trädmogget äpple för lagring har en mognadsgrad på 4-5 och ett fullt mogget äpple på 10 (=all stärkelse omvandlad till socker). För ett trädmogget äpple av en tidig sort för direkt konsumtion rekommenderas 6-7. Först anges medelvärde och i parentes anges högsta resp lägsta värdet, ex 3 (4/2). Sockret mäts som Brix % och med trycket avses hur mycket kg/cm2 skalet tål. Mer info på www.forsok.ax

Tipsa
SPORTEN
dygnet runt

Tel 0457 324 4444

nyan.ax

...föredrag...

FÖRSONING
– en politisk
realitet?

Kjell-Åke Nordquist

Stadsbiblioteket 10 sept. 18.30



www.peace.ax
Ålands fredsinstitut

**Annonsera i den tidning
du själv läser!**

PORTRÄTTET / Petter Ekman, 22 år, hoppfull

Tre sekunder av frihet

Smedsbölemasten. Han slickar sig faktiskt om munnen – som en katt inför en munsbit. Han vill klättra upp i den, säger han med ögon som blixtrar av frihetslängtan.

Petter gillar utmaningar och äventyr. Han är en godisgris och ett matvrak. Det ska vara massor av det mesta, om han får bestämma. Men till en enda sak blir det blankt nej – alkohol. Petter är kick-beroende, men helnykter. Man kan inte annat än utbrista: Här finns det hopp!

Alla vi halvgamla på Åland som tror att alla halvunga på Åland bara har två intressen – supa-supu-supu och hängla-hängla-hängla – mår väldigt bra efter ett rejält snack med Petter Ekman, 22 år, mariehamnare och helnykterist. En högst osannolik kombination. Visst är han beroende av kickar. Men han hittar dem på andra ställen än i flaskbotten. Hans val är långt ifrån vanligt.

– Jag har aldrig varit full, säger han och man förstår att den period i livet när ett sådant uttalande var lätt pinsamt är över för länge sedan.

Men han är inte ett dugg mallig heller. Han tar det förvånansvärt naturligt.

Som 14-åring bestämde han sig. Inte en droppe alkohol skulle få rinna ner i honom. –Ja g vill ha full kontroll över min kropp.

Ett argument som överträffar det mesta som nykterhetspropaganda. Men han är ingen tråkmåns som bara sitter hemma och ugglar när det är helgkväll. Han kan nog haka på gänget och hänga med ut.

– Vad! Skojar du? Så säger dom, berättar han. Folk som inte känner mig brukar bli jätteförvånade. Av dem kan jag nog få höra att jag ska ”ta en öl och var som en mänska”. Men mina kompisar tar det helt naturligt. Ingen av dem har nånsin tjatat på mig att prova på att dricka. Och när jag är med brukar det bli så att vi hittar på att göra andra grejer också. Nåt grupptryck har jag inte känt. Nej, istället brukar folk slänga sig om mig och prata om att jag gjort ett bra val och att de önskar att de hade kunnat låta bli att dricka de också. Men vaddå? Jag har lätt för att bli entusiastisk och är lättroad, sprallig och social. Vad skulle jag behöva supa för? Dyrt är det också.

Det finns alltså annat Petter blir hög på. Klippor och vatten, till exempel, och långa master, djupa stup, lååååå distanser. Natur som utmanar människokroppen.



Fakta/Petter Ekman

Namn: Petter Ekman.

Ålder: 22.

Bor: i Stockholm sedan ett år tillbaka, är uppvuxen i Mariehamn.

Familj: mamma **Elisabeth**, pappa **Boris**, bror **Fredrik**, född 1977, och syster **Jonna**, född 1979.

Gör...hoppar.

Vill...komma på vad jag vill göra i livet.

Hoppas...hitta ett jobb som jag trivs med och få bilda familj.

Kan...hum... mycket.

Det tar nästan tre sekunder att komma ner från Västerbron, får jag veta. Det är där faran övervinns som frihet känns tydligast.

Suget efter nya utmaningar är som ett beroende. Verkar det. Mycket är värt att offra för dessa tre sekunder i total frihet. Bekvämlighet måste han glömma. Ibland.

– Visst är hoppandet det farligt. Högsta hoppet på

Klosterviken är 16 meter, Västerbron, 29. Därifrån hoppar självmordskandidater. Man måste veta hur man ska möta vattnet för att klara sig. Det ska vara rakt ner med fötterna eller händerna. Man får absolut inte tveka i hoppet. Då kan ena foten snubbla. Nej. Man ska ha bestämt sig och ge sig av bara.

Det är skönt att snacka med honom sittande, ansikte mot ansikte. På stående fot når få upp till hans nivå. En välvuxen lilleman är han, 202 cm hög. Sladdbarn och huvudet längre än de övriga familjemedlemmarna är frågan om längden svår att kringgå.

– Det var väl brevbäraren som träffade

mamma... skojar han.

Ofta sätter han händerna bakom nacken och sträcker ut armbågarna åt sidorna. Ofta ler han. Ofta glimmar ögonen till – speciellt när det blir tal om farligheter.

Varför håller du på med hoppen?

– Det är skönt.

Hur då?

– Det känns bra att testa gränserna, jag vill pressa mig för att utvecklas, för att se vad man kan göra.

Varför då?

– Det är ju som med utbildning och att läsa böcker och lära sig saker, man vill vidare helt enkelt.

Men kan du inte bara vara nöjd med det du gjort?

– Jag vill vidare. Det är väl naturligt.

Varför?

– Det är härligt... häftigt, skönt.

Tittar man noga syns flera märken i pannan. Mamma kan berätta om den ena smällen efter den andra. Akuten fick ofta telefonsamtal. Inte Petter! Nu igen!

Alltid har det hänt saker runt omkring honom. En gång var det nära att han ställde till en präktig skogsbrand.

– Alltid var jag värst på snurrung-an. Jag vet inte varför. Jag var nog till rätt mycket besvär för mina lärare också.

Första gången Petter hoppade i Klosterviken var han 9 år. Klippans höjd var 3,5 meter.

– Pappa skrev i loggboken att nästa gång blir det 5 meter.

Är det pappa som hejat på dig och piskat upp...

– Nej, nej, nej. Inget sånt. Jag gör det här bara för mig egen skull. Nej, inte heller för att få uppmärksamhet.

– Men pappa hoppade förresten också som ung och dessutom en gång från elva meter i Klosterviken efter det att han fyllt 50 år. Det var strongly gjort, tycker jag.

Den 16 meter höga klippan i Klosterviken ”tog” Petter första gången som 12-åring. Den är hemmaklippan. Dit återvänder han för hopp hela sommaren och ibland på vintern.

– Mamma vill inte veta när jag far. Jag berättar efteråt. Hon är både oroad och fascinerad.

Nu har Petter via internet dessutom fått en del kontakter med klipp hoppare i Stockholm och skuttar på sitt frimodiga kännsbaka sätt från diverse broar och klippor där.

Nya Åland arkiv innehåller redan ett dusintal artiklar – med hisnande bilder – om Petters äventyr.

Detta har han då hunnit med så här långt:

■ gjorde en ”mollbergare”, en bakåtvolt som görs

”framåt”, det vill säga du har ansiktet mot vattnet och hoppar framåt, från den 22 meter höga Färjsundsbron, för ett par veckor sedan. (en gammal dröm uppfylldes, ”jag sov jättegott på natten efteråt”)

■ vill börja säsongen så tidigt som möjligt. Petter hoppade första gången i Klosterviken i år rekordtidigt, den 31 mars.

■ har vinterhoppat, på film finns ett hopp från den 27 december, 2005 (”jag har aldrig frusit så mycket som då”).

■ har simmat till Klosterviken från Algrundet, 1,5 kilometer.

■ har hoppat från Västerbron i Stockholm, 29 meter hög, och från Danvikstull, från kryssningsfartyget Rosella, från taket på högsta landgången i terminalen i Västerhamn, från Djävulsklippan i Sund och från Rafaels betongs anläggningar i Hammarland.

■ har cyklat genom 14 åländska kommuner på 22 timmar och 2 minuter (”det var mest en plåga”).

■ går ibland med sjumilastövlar, så kallad ”Powerbocking”, ett slags styltor med fjädering.

■ bilder och filmer finns på www.klosterviken.com. (speciellt rekommenderas filmen om hoppet annandag jul i snö och minus 4 grader).

Två utbildningsvägar har Petter testat och hoppat av. Jo, just det. Hoppat av. Han började först plugga maskinteknik och senare försökte han sig på KTH.

– Det var tråkigt. Men till nollningen fick jag stunta, det spelades in en film där besvärliga elever påstods puttas ut från en hög bro och gissa vem som knuffades över räcket?

Nu jobbar han i kassan på kryssningsfartyget Cinderellas taxfreebutik. Bor i Stockholm och

nej, har är inte hysteriskt i farten hela tiden.

– Jag kan ligga timme efter timme efter timme och se på film och kaka lösgodis.

Vilka är dina tre bästa filmer?

– Åh, ni journalister ska alltid göra listor av allt. Men ok.

Han noterar följande ”The Usual Suspects”, ”Sin City” och ”Touching The Void”.

Hans 17 kvadratmeter stora lägenhet är inredd som hemmabio.

– Jag ser mycket på film. Jag är omåttlig i mycket, det måste erkännas. När jag läser, läser jag mycket, lösgodis käkar jag i massor. Och mat! Massor av mat. Härom kvällen hade en kompis och jag frossarkväll, vi åt 1,3 kg oxfilé och 5 dl ris, uppmätt okokt, och en påse ostbågar. En timme efteråt blev vi godissugna.

– När jag nu blivit äldre och börjat känna mig själv bättre inser jag att det nog är bra för mig att leva helnykter. Antagligen hade jag varit omåttlig med drickande också, om jag väl börjat.

Vad blir nästa grej?

– Jag vill ta fallskärmscertifikat. Men Bungy-jump har egentligen aldrig intresserat mig. Jag vill helst inte vara fast i linor. Det ska vara ”no strings”. Det ger mest frihet.

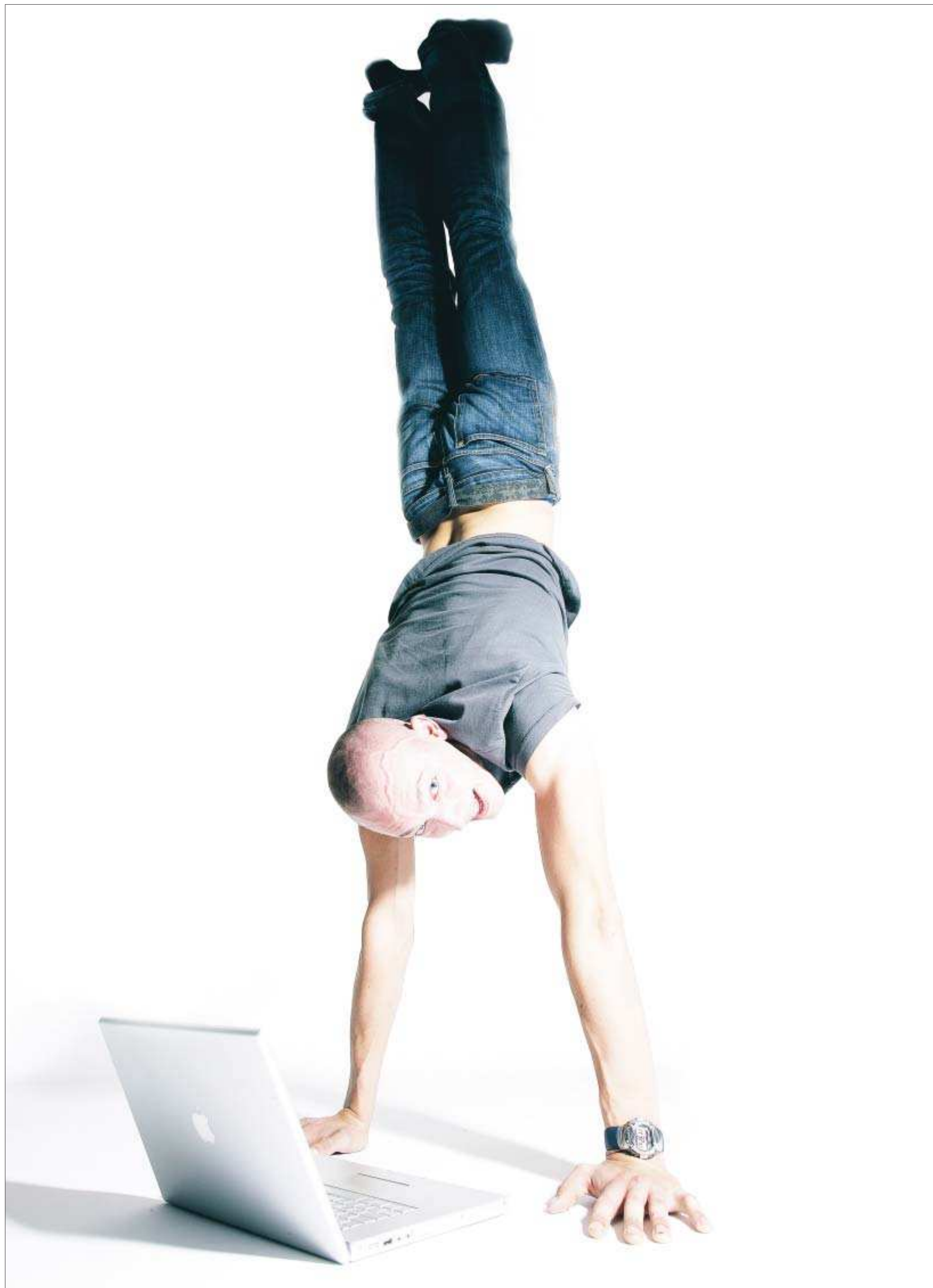
”Mamma vill inte veta när jag far.”

”Jag vill ha full kontroll över min kropp.”

”Jag är omåttlig i mycket, det måste erkännas.”

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Foto: ANDREAS DIENERT
fotonyan.ax





Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Han var en romantiker och drömde om en teater som aldrig existerat i vårt land.

LEIF ZERN om Lars Forsell i DN

Vill få unga att berätta



Boktrio. Författaren Martin Widmark, förlagsredaktören Agneta Wallgren och illustratören Helena Willis har samlat Ytternäs skolas fyror i musiksalen för att inviga dem i författandets och bokskapandets hemligheter.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Inspirerande skrivardag för unga i Ytternäs skola

– **Berättandet kommer först.**

Det säger författaren Martin Widmark som höll skrivkurs med årkurs fyra i Ytternäs skola i Mariehamn på fredagen.

Med var också illustratören Helena Willis och förlagsredaktören Agneta Wallgren från Bonnier Carlsen.

Martin Widmark är populär. Hans böcker om Lasse-Maja detektivbyrå går ut i stora upplagor både i Sverige och utomlands. I Ytternäs skola kunde man i går också se att han hade lätt att komma på samma nivå som åhörarna. Lasse och Maja som han skriver om är i tioårsåld-

ern, precis som eleverna i årskurs fyra. De allra flesta hade också läst hans böcker.

Hur lär man unga att bli författare?

– Jag tror att det är viktigt att separera berättandet och skrivandet. Berättandet kommer först. Man skall börja med att planera sin berättelse och först sedan skriva ner den. En bra bok börjar alltid med att man har en bra berättelse.

I synnerhet när det gäller unga är det viktigt att man vet vad man vill säga innan man skriver ner det, menar Widmark.

– Om man skall skriva och forma bokstäver samtidigt som man skapar en berättelse så blir det ofta för jobbigt.

Berätta och lyssna

Därför menar han att det är viktigt att få unga att berätta och

formulera sig muntligt, skapa spännande historier och berättelser.

– Det skulle behövas något av en renässans för det muntliga berättandet och samtidigt är det också viktigt att unga får lyssna till äldre som har något att berätta.

En av de viktigaste uppgifterna under skrivkursen med eleverna i Ytternäs i går var att i grupp planera olika berättelser, skapa karaktärer som skulle ingå i dem och utforma en handling.

Kladd med idéer

I den inledande lektionen visade Wirmark också han själv jobbar. Han tog fram sin egen tjocka kladdbok med svarta pärmar och visade sidorna med idéer, utkast och formuleringar. Att en författare kan få idéer

på många olika sätt visade han genom att berätta om boken ”Diamantmysteriet” där en diamantslipare stjälar en värdefull ädelsten genom att peta in den i ett äpple och låta den rulla ut på gatan via takrännan och stupröret.

– Det kom jag på när jag satte upp takrännor på mitt sommarhus och kom underfund med att rännan ju måste ha en lutning, ungefär så att en tennisboll kunde rulla iväg.

Viktiga bilder

En viktig roll i Widmarks mysterieböcker – liksom i böcker för barn och unga överhuvudtaget – spelar också illustrationerna. Helena Willis berättade i den inledande lektionen om hur hon arbetar med de texter som Martin skriver.

– Först läser jag snabbt igenom, sedan väldigt, väldigt långsamt och först därefter börjar jag arbeta med illustrationerna, förklarade hon.

Förlagsredaktör Agneta Wallgren, som har ansvar för att text och bilder blir en bok, kunde också berätta om hur viktigt det är att bild och text stämmer överens. Unga läsare är noga med detaljer.

– På polismästarens nyckelknippa sitter fyra nycklar, men Helena hade ritat dit fem. Det märkte en läsare i Amerika och så fick Helena ta bort en nyckel till följande upplaga.

Helenas uppgift under fredagen var att ge grupperna en

illustrationsuppgift. De berättelser och karaktärer som man under Martins ledning lät växa fram skulle ju också illustreras.

När det blir paus frågar jag Martin om han får frågor av unga om hur man skall bli författare.

– Oftare får jag frågan om det är roligt att vara författare och då svarar jag att det är väldigt roligt och att jag lovar att genast sluta skriva om det inte känns roligt längre. Om man skall skriva något som andra skall tycka om att läsa måste man tycka att det är roligt själv.

Ny bok och långfilm

För eleverna i Ytternäs kunde Martin Widmark också visa upp pärmen till nästa bok om Lasse-Maja detektivbyrå, som ännu inte gått i tryck. ”Fotbollsmysteriet” skall den heta och kommer ut i januari.

De unga detektiverna Lasse och Maja är vitt kända sedan de förekom i fjolårets julkalender i Sveriges tv och nu kunde Marin dessutom avslöja att det också är en långfilm på gång. När filmen har premiär är väl ännu inte helt klart, men det får inte gå alltför lång tid eftersom skådespelarna från julkalendern inte får bli för gamla för att göra huvudrollerna.

– De har ju redan hunnit fylla elva, säger Martin.

Ukulelegruppen Dur-rackarna,

är som bekant aktuell med en färsk skiva. Den presenteras i finlandssvenska Radio Vegas folkmusikprogram på söndag kl. 12.03, med repris på onsdag kl. 20. I samma program presenteras också en ny skiva med mästerspelmannen **Gösta Bergström** från Vörå. Redaktör för programmet är **Bengt Bergqvist**. □

Kulturträff på Rönngården

i Jomala ordnar Ålands kulturdelegation på måndag, den 10 september. Kulturnämnden, kulturföreningar och kulturaktiva personer i Jomala inbjuds för att samtala kring kulturfrågor, framtidsvisioner, möjligheter och svårigheter. **Gunilla Jansson** tar emot anmälningar på telefon 31 742. □

Agneta Aras nya roman,

”Det har varit kallt i Madrid”, som utkommit på åländska PQR-kultur har fått ett gott mottagande. I Västra Nyland skriver **Mary-Ann Bäcksbacka**:

”Agneta Ara skriver suggestivt, det lyser om språket, det är sensuellt och ofta lyriskt. Hon växlar perspektiv både vad tid och huvudpersoner beträffar och hon gör det skickligt, utan att romanstrukturen vacklar en enda gång. Man rycks med redan från första sidan...”, skriver Bäcksbacka som själv sträckt läste romanen. □

”Havet och vi” är en skrivtävling

som utlysts av Sjöfartsförbundet och finska modersmållärares förbund i samarbete med Svenska modersmålläraryrkesföreningen i Finland samt vetenskapscentret Heureka.

Tävlingen har två serier - för elever i grundskolans högre klasser samt för elever i gymnasier och yrkesläroanstalter på andra stadiet.

Deltagare önskas från varje skola i Finland. Tävlingsbidraget kan skrivas på svenska, finska eller samiska. Tävlingen utlystes vid skolstarten nu i augusti. Bidragen skall inlämnas senast den 9 november.

– Avsikten är att öka intresset för havsrelaterade aktiviteter, säger Sjöfartsförbundets ordförande Jouko Santala.

Bland priserna i tävlingen kan noteras en seglats med skonaren Helena i Östersjön eller i Karibien, en färd ombord på havsforskningsfartyget Aranda eller en isbrytare, samt möjligheter att följa med sjöbevakningens och marinens verksamhet.

Dessutom belönas elever och lärare med kryssningar till Sverige, Estland samt Tyskland, samt med fina bokverk.

Bland dem som kan ge ytterligare uppgifter finns: **Agneta Wickman-Skult**, Svenska modersmålläraryrkesföreningen i Finland, telefon: (09) 2214 557. □

www.sundqvists.com

STUGUTHYRARFÖRENINGEN

arrangerar en teaterresa till **Lena + Orup** på Chinateatern i Stockholm **10-11 november.** Pris: EUR 146.

I priset ingår: buss- och båtresa t/r, buffé på Ålandsfärjan, del i dubbelrum med frukost samt teaterbiljett.

Anmäl dig senast 14 september!



Bussplan, tfn 22570

DET RÖDA RUMMET
IDAG 11-14 VID MATTSONS I GODBY

TEMA KOLLEKTIVTRAFIK & TRYGGA CYKELVÄGAR

Gäster kl 12: Runar Karlsson & Uffe Grüssner

VÄLKOMMEN!



JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Loggbok med trevlig extra bonus

| litteratur |

Ny bok.

Osmo I. Lehmuskallio:
"Loggbok från en resa
ombord på 4-mbk Lawhill
1929-1931". Översättning
och redigering Sven-Olof
Lindfors. PQR-kultur 2007.
Illustrerad, 174 s.

"En underhållande bok på ett trevligt och vardagsnära språk". Den beskrivningen gav Sven-Olof Lindfors när jag intervjuade honom i mars i år om Osmo Lehmuskallios dagbok från fyrmastbarken Lawhill, som han gett svensk språkdräkt. Nu har boken kommit ut och det är bara att konstatera att Lindfors beskrivning var riktig. Boken är både vardagsnära och läsvärd.

Osmo I. Lehmuskallio (1910-1997) föddes i Simo söder om Kemi och gick som 19-åring ut på Lawhill, en av världen största fyrmastade barkar, då i Gustaf Eriksons flotta. Han skulle följa fartyget i två år och fick där den praktik han behövde för vidare studier. Han studerade till sjökapten i Raumo och skulle senare avancera till sjöfartståd vid sjöfartsverket med ansvar för lots- och fyrväsendet.

Bok i smyg

Den dagbok han förde ombord på Lawhill skrevs givetvis inte för publicering och något sådant skulle väl heller inte ha blivit av om inte hans söner i smyg gjort bok av anteckningarna som en present.

– Vår far var mycket nöjd med boken och det är jag säker på att han också skulle vara om han visste att den nu skall ges ut på svenska och på Åland, sade **Pekka Lehmuskallio** när han besökte Mariehamn i mars.

Att boken kommer på svenska är Sven-Olof Lindfors förtjänst. Han var i tiden studiekamrat



Imponerande. Lawhill var ett mäktigt fartyg, en av de största fyrmastade barkarna i världen. Hon byggdes i Dundee i Skottland 1892 och inköptes av August Troberg i Mariehamn 1914 och av Gustaf Erikson 1917. Under andra världskriget beslagtogs hon i Sydafrika och såldes till Portugal 1948, hamnade följande år avriggad i Mocambique och såldes tillskrotning 1959. Akvarellen av B. Senneby pryder bokpärmerna.

med Pekkas bror Tapio och kom då också i kontakt med fadern Osmo. När han sedan såg boken på stadsbiblioteket i Mariehamn frågade han sig varför den inte också finns på svenska. Han kontaktade Pekka och **Markku Lehmuskallio**, som har copyrighten, och lovade översätta boken och skaffa den en förläggare. Den ursprungliga finska versionen hade getts ut av Finska litteratursällskapet år 1986.

Fångar intresset

Som när det gäller många andra dagböcker som kommit i tryck kan man till en början drabbas

av ett visst läsmotstånd. Hur skall man orka ta sig igenom en bok med korta anteckningar dag för dag? Men börjar man läsa så förändras bilden snabbt. De kärvt kortfattade formuleringarna fångar intresset och man upptäcker att det bakom den knappa stilen finns ganska mycket intressant information, sådant som speglar livet ombord på en åländsk stålbark. Det handlar om en tid när segelfartygens saga redan börjar vara all, men där åländska redare fann en nisch och Åland kom att få världens största segelfartygsflotta.

Den 11 juli 1929 fick Osmo Lehmuskallio telegram från det eriksonska rederiet om att han fått jobb som jungman på Lawhill. Från Åbo begär han sig via Mariehamn och Stockholm till Sundsvall. Den 18 juli där hon ligger för att ta träläst skri-

ver han i dagboken:

"Först tidigt i morse kl.3 kom vi ombord, för det här fartyget ligger i en by som heter Skönvik, cirka 15 km utanför Sundsvall. Jag lade beslag på överkojen i babords skans. Fartyget är en fröjd för ögat. Redan kl.10

på morgonen var vi i arbete, lossade och jämnade ut barlasten. Ordnade upp mina saker. För första gången klättrade jag upp i stormasten. Skansen är mycket smutsig."

Snabbt sugas man in i den berättelse som dagsanteckningarna formar.

För sjöhistoriskt intresserade ålänningar är boken ett välkommet tillskott. I synnerhet som den även innehåller en hel del autentiska bilder, Osmo Lehmuskallio var nämligen också intresserad av fotografering och hade kameran med sig ombord. Bildkvaliteten är dock inte alltid den bästa.

Extra bonus

En extra bonus är också att Sven-Olof Lindfors intervjuat pensionerade lotsen **Torsten Sommarström** på Järsö som seglade tillsammans med Lehmuskallio på Lawhill 1930-1931. Han har en hel del positivt att berätta om Lehmuskallio.

– När det gällde något problem som skulle lösas, då var det fråga om vilka som kunde det. Och han var en av dem, säger Sommarström.

Han berättar också att Lehmuskallio var bra på att splejsa tunga vajrar och minns honom som "en världens hyggelig kille".

Sommarström har också många egna minnen från Lawhill att tillföra, något som ytterligare ökar bokens läsvärde.

JAN KRÖNHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Mera i plånboken



SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Bäddmadrass på köpet när du köper din nya Hästenssäng!



Gäller under perioden 1/8-30/9

Hästens Naturally

180x200 cm inkl. BV



Spara **747€**

Hästens Comfortable

105x210 cm inkl. BJ



Spara **691€**

Hästens Continental

180x200 cm inkl. BJ



Spara **1.142€**

Hästens

Fulfilling dreams
since 1852

www.hastens.com

www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940



Skräddarsydda finansieringsalternativ med Aktiviraha!

ÖPPET:
Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14



Skönt att komma hem.

Johans bästa dragtips för gädda

På hugget

JOHAN BOMAN
FISKARBODEN
fiskarboden@aland.net

Skördens tid är här, så även inom fisket. Gäddorna börjar hugga nu när vattnet kyls ner. Så här i tävlings-tider tipsar jag om lite heta beten och reder ut betesdjungeln. För att vara säker på gädda ska du helst ha skeddrag, wobbler och jerkbaits med dig. Kanske även några jigger och en spinnare. Lås inte fast dig bara på en gammal klassiker eller en ny uppstickare. Där är framgångsreceptet för en gäddfiskare när det gäller.

Det kommer hela tiden nya beten för olika slags fiske på marknaden. Gäddfisket dominerar på Åland och det är på den fronten det också finns mest att välja mellan. Frågar man tio sportfiskare vilket deras absoluta favoritdrag för gädda är, får man nästan garanterat inte samma svar två gånger. Kanske samma drag tilltalar någon, men i så fall är inte exakt samma drag och färg favorit hos båda. Dels är det väldigt svårt, kanske omöjligt att bara välja ett drag, dels tillkommer hela tiden nya drag och slår bort de gamla trotjänarna.



Sprattel. En gädda fångas med Buster Jerk.

Foto: PRIVAT

Jag har själv svarat på en sådan enkät för några år sedan. Då svarade jag att Zalt 14 centimeter i papegojfärg är mitt favoritdrag. Idag är detta inte mitt första val men den är alltid med i lådan. Zalt är en svensk wobbler som började tillverkas i slutet på 80-talet. När den kom blev den en uppstickare som stod för väldigt många av alla inrapporterade storgäddor på hela 90-talet. Den blev väl-

digt populär och är det ännu idag, främst för sin rullande gång i vattnet.

Zalt är ett väldigt bra alternativ om man vill ha ett säkert gäddbete. Zalt väljer man med fördel när vattnet är lite kallare, på våren eller hösten. Zalts senaste framgång var en gädda på 19,1 kilo från Vättern i våras. Ett annat mycket bra val till gädda året runt är amerikanska Bomber. Det är en lättfiskad wobbler som nästan alltid levererar hugg. Bomber passar även bra till andra fiskar som gös, havsöring och lax. Bomber var den självklara storsäljaren i många år, före Jerkbait-boomen.

Jobba själv

Vad är då Jerkbait för nåt? Det kan vara ganska svårt att sammanfatta alla modeller av jerkbaits, det finns en hel del. Likheten är att det är du själv som jobbar med ditt spö för att få fram gången på betet. Om du kastar ut en jerkbait, och bara vevar in den som ett vanligt bete, kommer det inte att röra sig i vattnet speciellt mycket. Men om man snärtar med spöet mot vattenytan får betet en kraftig gång som attraherar fisken till hugg.

Betet går då lite som en skadad betesfisk och detta kan inte en gädda motstå. Det finns olika slags jerkbaits, lätta modeller runt 20-30 gram ända upp till 200-300 gram. Tunga beten kräver styva spön och multirullar, typ Ambassadeur eller liknande. Lättare beten kör du med fördel med vilken utrustning som helst, men ju styvare spö desto bättre. Sedan jerkbaitsen kom har allt gäddfiske ställts på ända. Det är otroligt effektivt men framför allt väl-



Fångst. En gädda fångad på jerkbait, här en Phantom.

Foto: PRIVAT

digt roligt! Ofta ser man gäddorna hugga, eller missa och flyga en halv meter genom luften för att sedan ta fart igen och hugga på nytt. En jerkbait är ofta bättre än konventionella beten, men inte alltid.

Klassiska drag

Två exempel på lättare beten att börja med är Buster Jerk 2 och Salmo Slider 10. Dessa är lättfiskade och du kan använda vilken utrustning som helst. På de lite tyngre varianterna kan nämnas Phantom och Buster Jerk. Men det finns väldigt många roliga beten som bör testas.

Men vi får trots allt inte glömma de klassiska skeddragen. Dessa beten har alltid fungerat på gädda. Och bara för att

det kommer nya modeller så slutar inte gäddan att hugga på klassiker.

Skedar som jag rekommenderar är Krokodil, Utö, Atom samt Professor. Alla är riktiga magneter när det gäller gädda.

Sammanfattningsvis vill jag säga att man inte ska stänga ut en dragmodell. Gör man det och draget man fiskar med inte resulterar i hugg så är man körd. Det har jag själv fått lära så många gånger. Det är alltid roligt med

historier i butiken och för några år sedan berättade en äldre herre vad han använde som bete för att få gädda under krigets kalla dagar. Jo, han tog en morot och skar sned i ändan, sedan satte han en lina genom moroten och knöt fast en krok i andra ändan. Gäddorna högg som galna, och ofta höll moroten för fler gäddor! Ett intressant och miljövänligt val tycker jag.

Skifiske!



Nödvändigt. Draget Zalt papegoj är ett måste i boxen. Foto: PRIVAT



Vill du bli ägare av en ny Finnmaster Grandezza båt till nästa säsong bör du bestämma dej snarast för att den skall hinna tillverkas

Kontakta Peter för mer information

KEA-CENTER

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424

Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Båda segergäddorna över en meter långa



Passionerad fiskare. Lutz Höhne älskar både fisk och att fiska och tar till och med åländska firrar med sig hem till Tyskland. Foto: PRIVAT

Stolt fiskare. Jonas Ulrich hade, enligt släktingarna, varit både upphetsad och stolt då han den 26 augusti lyckades få upp den här skönheten. Foto: PRIVAT



Den hittills längsta gäddan i årets Nyan-nappet drogs den 13 augusti upp utanför Tällskär i Geta.

Det var Lutz Höhne från den lilla orten Dirmstein väster om Frankfurt som fiskade hem segern för augusti med en bjässe på 117 centimeter. En annan tysk, Jonas Ulrich från Hannover, vann junior-klassen genom att dra upp en gädda på 110 centimeter.

Tandläkaren Lutz Höhne är inte bara en stor Ålandsvän utan också en passionerad fiskare. Två gånger årligen besöker han sina föräldrar i Geta och då tillbringar han en stor del av tiden utan på sjön.

– Han har till och med inrett sin Volkswagen-buss med en fryr för att kunna ta med

sig lite åländsk fisk till Tyskland, berättar familjens vän Ulf Eklund som också hjälpte till med att anmäla bragden till Nyan.

Den segrande gäddan i seniorklassen har alltså den ståtliga längden 117 centimeter. Den vägde 9,5 kilogram och hann pröva fiskarens tålmod ett bra tag innan den slutligen hamnade i båten.

– Lutz fiskar utan häv, säger Eklund.

Draget som Lutz använde heter Krokodil.

Upphetsad och stolt

I juniorklassen drogs det i augusti också upp en bjässe, 110 centimeter var den gäddan på.

Fiskaren heter Jonas Ulrich och är 14 år. Han fick sitt livs napp vid Mikkelsö i Vårdö den 26 augusti.

– Jonas fick gäddan på

kvällen och ni kan gissa hur upphetsad och stolt han var, skriver fastern Liselotte Glage i ett brev till Nyan.

– Ja, det var vi naturligtvis alla. Förresten, vi njöt genomgående av vår vistelse i er vackra arkipelag och är säkra på att vi återvänder, skriver Glage i brevet.

Jonas gädda vägde 8,5 kilo, dragets märke är okänt.

På andra plats i seniorklassen kom Ralf Helsing som, också han den 26 augusti, fick en 112 centimeter lång gädda med juniorklassens tvåa, Jimmy Kroneld 11 år, fick en 88 centimeters gädda i Hammarland den 14 augusti.

Nu är det dags att ta nya tag och ge sig ut efter alla gammalgäddor som lurar i vikarna i höst! Nyan-nappet fortsätter till den sista oktober.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Ring och tipsa! 0457-313 4444

Nyan-Nappet
ÅLANDS LÄNGSTA FISKE-
TÄVLING PÅ GÄDDA

JUNIOR X-TRA

Alla juniorer som lämnar in ett resultat i september månad deltar i utlottningen av två platser till en fiskedag med KUUSAMO och Jussi Kuitunen!

1 JUNI – 31 OKTOBER

NU SKALL DET FISKAS!

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab
SUNES Jakt & Fritid
FISKARBODEN
Nya Åland
ECKERÖ LINJEN
LOWRANCE

Nyan-Nappet
ÅLANDS LÄNGSTA
FISKE-TÄVLING PÅ GÄDDA

SLUTRESULTAT AUGUSTI MÅNAD seniorer

DATUM	NAMN	LÄNGD	VIKT	DRAG	KOMMUN
13.8	Lutz Höhne	117 cm	9,5 kg	Krokodil	Geta
26.8	Ralf Helsing	112 cm	9,0 kg		Lumparland
19.8	Gun Lindman	87,5 cm	5,0 kg	Salomon Slider	Brändö
25.8	Robert Mansén	83,0 cm	3,5 kg	Jerk	Lemland
20.8	Henry Hägerstrand	82,0 cm	3,8 kg	Jigg Storm	Lumparn

SLUTRESULTAT AUGUSTI MÅNAD juniorer

DATUM	NAMN	LÄNGD	VIKT	DRAG	KOMMUN
26.9	Jonas Ulrich 14 år	110 cm	8,5 kg		Vårdö
14.8	Jimmy Kroneld 11 år	88 cm	3,8 kg	Conrad	Hammarland
2.8	Kim Gripenberg 13 år	85 cm	4,0 kg	Skeddrag	Saltvik
4.8	Jonathan Andersson 8 år	78 cm	4,1 kg	Utö	Sund
23.8	Piotr Hägerstrand 12 år	74 cm	2,0 kg	Storm jigg	Lumparn
10.8	Janna Hellsten 13 år	73 cm	2,45 kg	Rapala sked	Lemland

Grattis **Lutz Höhne** till längsta gäddan i seniorklassen i augusti månad, du kan hämta månadspriset hos Sunes Jakt & Fritid.

Även grattis till **Jonas Ulrich** för längsta gäddan i juniorklassen i augusti månad, du kan hämta månadspriset hos Jakt- och fiskebutiken Äventyret.

Vinnare av utlottade Kuusamo drag i augusti månad: **Janna Hellsten** och **Henry Hägerstrand**. Grattis, ni kan hämta ert drag hos Nya Åland i Dalbo.

Vi tackar för deltagandet i augusti månad och ser fram emot långa gäddor även i september!

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab
SUNES Jakt & Fritid
FISKARBODEN
Nya Åland
ECKERÖ LINJEN
LOWRANCE



Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

vin & mat

”

Jag hinner knappt få ner näsan i glaset innan jag möts av den där härliga Rieslingunika doften av gammal verkstad.

ELLA OM VECKANS VITA

Bar-åååh-lo

Jag bestämde mig för att lyda mitt eget råd från förra veckans vinsida och äntligen damma av och korka upp en maffig Barolo från 1995 som jag gått och sneglat på i flera år. Barolo framställs i det norditalienska distriktet Piemonte av druvan Nebbiolo och hör till ett av de kraftigaste och brutalaste vinerna i världen. Skoningslösa tanniner och stridslystna syror vakar över en ljuvlig katrinplommon- och körsbärsfrukt. Vinet måste lagras, luftas och intas med största försiktighet till mat lika smakrik som vinet. Enligt vingudinnan **Jancis Robinson** var just 1995 en utmärkt årgång för Barolovinerna och mintio år måste man hålla tassarna borta innan vinet utvecklat tillräckligt för att kunna avnjutas i sin rätta fas.

Flaskan transporterades varsamt till stugan i Föglö. Medan den vitlökspackade lammsteken sakta baddade i sval ugn och aromsmöret gottade till sig i kylskåpet plockade jag korgen full med guldgula kantareller i den mossdofande skärgårdsskogen. Alla förberedelser fick ta lång tid. Ingen stress, inga mobiltelefoner, ingen TV, ingen radio, bara måsskri, vindsus och vågsång - och ljudet av kork ur flaska och vinkluck i karaff. Stämningen och spänningen byggdes upp lika raffinerat som i en brittisk deckare. Sonen lades, bordet dukades och ljusen tändes. Och där, med utsikt över en stilla skärgårdsvik, fick de första tegelröda dropparna glida ner i strupen. Varje ny klunk gav något nytt åt smaklökarna att meditera över och vinet visade inga tecken på dalande mognadskurva. Allt var på topp. Makalöst nog målades en perfekt regnbåge upp på himlen utanför fönstret - och vi drack skatten vid regnbågens slut.

FRÅGA ELLA

Hur ska man bäst förvara sina oöppnade vinflaskor?

Har man inte tillgång till en perfekt tempererad vinkällare får man göra det bästa av situationen. Viktigast är att vinet inte utsätts för vibrationer och hastigt växlande temperaturer. Solljus ska man också undvika. En mörk garderob är ett bra ställe, men oftast vill man ha de vackra flaskorna framme. Ställ dem bara inte på kylskåpet eller för nära ett söderfönster.

Verkstadsdoft och tjärlek

Det är inte bara etikettens utformning som är stilig när det gäller producenten **Wolf Blass** viner. Har man provat ett av vinmakarens många guldorn vill man gärna prova fler. Idag får ett av hans Rieslingviner bjuda på limedoft och verkstadsarom.

Veckans vita/Wolf Blass Yellow Label Riesling

Min storasysters första bil var en fin vit Volkswagen bubbla med blå säten och ett nyckfullt humör. Jag älskade att åka i det trånga lilla äggskalet med det knackande motorljudet och jag sörjde när bilen abrupt slutade sina dagar i form av en knäcklig skrothög, överkörd av en lastbil. Det var just en sådan bil som blev den tyskfödda vinmakaren Wolf(gang) Blass signum när han pruttade runt bland vingårdarna i Australien på 1960-talet.

Herr Blass blev Australiens första ambulerande vinmakarkonsulent och det tog inte länge förrän alla i vinsvängen kände till honom och hans gedigna kunskap om vinodling. 1969 köpte han sin första egna vingård och skapade sitt eget varumärke med örnen som symbol och kanske ett minne från hans forna hemland. Över 3 000 (!) priser och medaljer har tillfallit honom och hans firma, däribland åtråvärda utmärkelser som bästa producent och bästa vinmakare.

Vinet har en blekgul nyans som piggas upp av ett limegrönt skimmer. Jag hinner knappt få ner näsan i glaset innan jag möts av den där härliga Rieslingunika doften av gammal verkstad. Till och med minnesbilder av syrrans gamla VW-bubbla dyker än en gång upp på näthinnan. Bensin, gummi och något metalliskt i doften gör att associationerna brummar iväg som de gör. Bakom meckardofterna finns aromatisk fläder, bitsk citrus, limeskal och äpplen - gröna i doften men gula i smaken. Vinet känns välgjort och prisvärt - kom bara ihåg att möta vinets syra i maten och drick det inte för kallt.

Vin: Wolf Blass Yellow Label Riesling 2006
Druvsort: 100 % Riesling
Alkoholhalt: 12,5 %
Producent/Vingård: Wolf Blass
Ursprung/klassificering: South Australia
Lagring: Ståltank
Förslutning: Skruvkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 4 år
Serveringstemperatur: Runt 12 grader
Pris: 9,99 €
Artikelnummer på Alko: 510047



Veckans röda/Fairview Pinotage/Viognier

På vinproducenten Fairview's hemsida framställs vinmakaren och ägaren Charles Back som en lättsam, gästvänlig och kul typ som gärna delar med sig av sina erfarenheter till alla intresserade. Han är född och uppvuxen i en vinmakarfamilj i Paarl men han flänger ständigt vinvärlden runt för att hämta kunskap och inspiration av andra vinentusiaster. Hans motto är, fritt översatt, att vin ska vara en glädjefyllt del av livets vardag. Hans vinserie "goats do roam" är inte ett namn taget ur luften, utan det springer faktiskt omkring alldeles levande getter på hans marker, och av dessa getters mjölk framställer firman en rad eftertraktade ostar i allt från chèvre-till briotyp.

Efter alla sina resor har Black kommit fram till att han vill framställa sina viner i en stil där nya världens generösa druvfruktighet kombineras med europeiska viners struktur och elegans (ingen dålig målsättning precis). Att poppa upp musten av den lokala druvan Pinotage med några värdefulla procentenheter av den vita druvan Viognier är ett lyckat tricks taget direkt från norra Rhônealens vinmakarkonst.

Det mörkröda vinet har en härlig doft av sjökvarter i juli. En sötaktig doft av nytjärad snipa blandas med havsfläktar av oljeblandad bensin från snurrebåtarnas tvåtaktsmotorer. Mintlakrits, solvarma bär och frukter blandas med en örtig arom av mynta och lavendel. Tanninerna är lika mjuka som en böljande svallvåg. Producenten själv rekommenderar en risotto med valnötter, parmesan, vitt vin och rucicola till vinet.

Vin: Fairview Pinotage/Viognier 2005
Druvsort: 96 % Pinotage 4 % Viognier
Alkoholhalt: 14,5 %
Producent/Vingård: Fairview
Ursprung/klassificering: Paarl, Sydafrika
Lagring: 12 månader på franska och amerikanska ekfat
Hållbarhet: Drink nu eller spara 1 år
Förslutning: Skruvkork
Serveringstemperatur: Runt 18-19 grader
Pris: 7,80 €
Inköpsställe: Viking Line



GÄSTKOCKEN ÅSA DARBY

En påse räkor får tina i kylan över natten. Skala tre gula lökar och två stora vitlöksklyftor, fräs i olivolja tills de blir mjuka, kläm dit en halv tub tomatpuré och en rejäl matsked oregano, rör om. Lagg till 2-3 tetrar ekologiskt tomatkross och låt puttra en kvart minst, salta, peppra. Koka tagliatelle (gärna spenatvarianten) al dente, slå av vattnet. Lagg räkorna i såsen och servera direkt med rikligt med riven ost, parmesan är godast tycker jag, men cheddar är inte helt fel heller...

Till
det
vita



Ta en rådjurstek (ca 2 kg) och gnugga in den med fjolårets enbär, havssalt, timjan och vitlök.

Lagg den i en stekpåse med 2 dl rödvin (gärna av samma druvar) in i ugnen 150 C° 2,5-3 timmar.

Ta en blandning av rotsaker, t.ex. rödbeta, palsternacka och potatis och tärna i två centimeters kuber, klyfta även några lökar! Stänk på lite rapsolja, salta, peppra och låt några rosmarinkvistar ligga i boten på ugnformen som du lägger med rådjuret i ugnen sista 45 minuterna.

Ta spadet från stekpåsen och koka ihop med 1/3 grädd. Smaksätt vid behov, kanske med en sked svarta vinbärsgelé, som ändå skall stå på bordet. Är du jättehungrig kan du med fördel koka råriss till.

Bon Appetit!

Till
det
röda

När väderballongen kom till Åland

Den 2 september 1998 landade en kanadensisk väderballong på en åker i Hammarland Hellesby. Ballongen var utrustad med dyrbar teknik och den åländska polisen fick därför vakta ballongen nattetid.

Ännu i dag är ballonger användbara när väderobservationer skall göras.



Ballongen som kraschade i Hammarland Hellesby användes för att göra mätningar av ozonskiktet. Den skickades upp i Kanada men av någon anledning rymde den sedan. Den seglade över Spetsbergen, gjorde en lov över fastlandet och svängde sedan tillbaka mot Åland där den slutligen kraschade på en åker utanför dåvarande ministern **Gun Carlsons** hus.

För Nyans reporter **Eva Molin** berättade Carlson hon nästan var säker på att ballongen skulle landa på gräsmattan till familjens hus.

– Något hände med ballongen precis ovanför vårt hus. Det sa ”poff” och hela den stora ballongen började sjunka. Det syntes tydligt att den var trasig. Så lösgjorde sig den stora lådan från ballongen och seglade ner i en egen fallskärm. Ballongen tog mark efter att ha släpats en



Oväntat besök. När en kanadensisk väderballong kraschlandade på en åker i Hammarland åkte många nyfikna ålänningar ut för att titta på farkosten. Men snabbt fick de nöja sig med att betrakta den på avstånd, polisen spärrade nämligen av området.

lång bit på gräsmattan.

Många andra ålänningar följde nyfiken ballongens färd över landskapet.

Nya Åland-medarbetaren **Anders Holmberg** jagade ballongen i bil på väg till jobbet.

– Jag stannade i Kattby och tittade på den när jag plötsligt såg att den föll mot marken. Då var klockan fem i fyra, berättade han.

De första som kom till platsen där ballongen hade kraschat var **Mikael Koskinen**, hans sambo **May-Len Porko** och sonen **David**, 6 år, samt **Leif Porko**.

– Det var för Davids skull vi var ute och tittade. Vi stannade

vid Hellesbygård, och plötsligt såg vi ballongen dala hastigt. Det var en flera meter bred spricka i den, berättade Koskinen som passade på att känna på materialet som ballongen var gjord av.

– Lite tjockare än gladpack. Det gick att riva den i småbitar hur lätt som helst.

Polispådrag

Hammarlands frivilliga brandkår spärrade av området en halv timme efter att ballongen tagit mark, på order från polisen.

Eftersom ballongen innehöll dyrbar elektronisk utrustning fick polisen vakta ballongen nat-

tetid. Överkonstapel **Ralf Fellman** hade redan samma kväll som ballongen landat varit i kontakt med kanadensarna och de ville ha tillbaka ballongen.

– Den innehåller dyrbar utrustning, sade Fellman.

Grundbult

Än i dag är väderballonger viktiga mätinstrument.

– De används mycket, de är grundbulten för väderobservationer, säger **Weine Josefsson**, meteorolog vid SMHI.

Josefsson berättar att man i dag även använder satelliter när vädret skall observeras.

– Eftersom jorden till största del utgörs av hav, och man skickar upp väderballongen över land, så har satelliterna en stor betydelse. De har utvecklats mycket de senaste fem åren.

Josefsson berättar att väderballonger oftast används för att mäta tryck, temperatur, fukt och vind. Ballonger som mäter ozonskiktet, likt den som kraschade på Åland, är ovanligare.

– De flesta ballonger går inte upp så högt, de spricker innan de når ozonskiktet. Det krävs bättre kvalitet och annan teknik på ozonballonger.

Ozonballonger är också dyra-re och skickas inte upp så ofta.

– Någon gång i månaden, eller om det är något speciellt kan de skickas upp någon gång i veckan.

SMHI själva har inga ballonger för mätning av ozonskiktet, utan mäter bara väder med sina ballonger.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Annonsera i den tidning du själv läser!



DU

Är du en av dem som vill bli vår nya medarbetare på Restaurang Arkipelag?

Vi söker nu

servitörer

till vår restaurang, gärna med dryckesvana ej ovana :)

Vi står inför en tid med nya möjligheter och förändringar.

Är du intresserad?

Har du frågor?

Då är du välkommen att ta kontakt med mig Ari Rintanen på mobil 0457-352 4490 eller ari.rintanen@hotellarkipelag.ax

PS. Skicka gärna en kort presentation om dig samt CV

ARKIPELAG®

Restaurang - Terrass - Casinobar - Nattclub
Strandgatan 31, Mariehamn. Tel 24020 www.hotellarkipelag.com

10,80

Viking Club erbjudande med Ålandsfärjan.
Personbil och 1–5 personer Mariehamn–Kapellskär tur och retur.

Gäller 1.9–31.12.2007

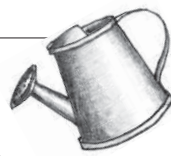
VIKING LINE

www.vikingline.ax



Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård



■ ■ ■ Nästa vecka blir det mera om Göteborg, då handlar det om den fantastiska botaniska trädgården.

Trädgården med Michelinstjärnor

Mitt i hjärtat av Göteborg ligger en trädgård som har fått två stjärnor i den franska Guide Michelin.

Det är Göteborgs trädgårdssällskskaps anläggning i centrala Göteborg hade gått mig totalt förbi och jag måste erkänna att jag bara inte förstår hur det kan vara möjligt.

Trädgården är fantastisk, definitivt en av de vackraste som jag har sett i Norden.

Det var inte bara växterna – de tusentals rosorna, tematrädgårdarna eller alla rariteter som fascinerade mig då jag i samband med Ålandsfuchsiens resa förra veckan besökte denna storhet.

Det var lika mycket den rofyllda helheten med estetiska blickfång var du än traskade omkring som fick mitt hjärta att banka lite extra.

och överläkaren Pehr Christopher Westring som vi har att tacka för att trädgården finns.

Historiskt arv
De båda herrarna talade sig i början av 1840-talet varma för projektet och för att finansiera anläggningen bildades ett aktiebolag som senare alltså blev Göteborgs trädgårdsförening.

Trädgårdsföreningen var ägare fram till 1975 då man av ekonomiska skäl blev tvungen att sälja den till kommunen. För att det skulle vara juridiskt möjligt gjordes föreningen först om till en stiftelse.

Idag ägs parken av Göteborgs kommun men eftersom

den är rankad som ett historiskt arv fattas alla större beslut på länsstyrelsenivå. Och det finns knappast någon risk för att någon skall få nalla på den stora parken mitt i stan.

Specialdesignade
Göteborgs stadsträdgårdsmästare har vanligtvis det dagliga ansvaret för planteringar och skötsel av växterna men just nu råder något speciella omständigheter.

Sommaren 2008 skall nämligen parken vara restaurerad till sin forna 1800-tals glans. Förra sekelskiftet är modellen och det dessutom med extra trädgårdskrydda i form av specialdesignade mindre anläggningar.



Svensk Ornäsbjörk. Den flikbladiga Ornäsbjörken upptäcktes vid gården Lilla Ornäs i Borlänge år 1767. Den hos Göteborgs trädgårdsförening planterades 1986 då FN hade utlyst ett år för att plantera träd. I dag kan man köpa björken i välförsedda plantskolor i Sverige.



Platt lind. Ett område med sittplatser hade omgärdats av spaljerade lindar som bildade ett vackert mönster mot himlen.



Gamla päron. Päronträdet som är spaljerat längs söderväggen på direktörsvillan är hundra år gammalt och ger fortfarande rikligt med frukt.



Rosälskarnas parad. Enligt uppgift lär det finnas 1900 olika rosor i Trädgårdsföreningens rosarium. Största delen av dem blommade fortfarande förra helgen till många åländska trädgårdsfantasters glädje.



Vackra färger. Höstanemoner (Anemone hupehensis), både vita och rosa kunde man njuta av på många ställen i parken. Här i kombination med kärleksört (Hylotelephium telephium).

AKTUELLT

Ålands trädgårdsförening och Ålandsfuchsiän har mycket att erbjuda sina medlemmar i höst:



Tisdagen den 11 september klockan 18.00 är det perennauktion för

Ålandsfuchsiens medlemmar hemma hos **Anna-Lisa Andersson** i Byttböle, Hammarland.



Söndagen den 23 september är det Skördefest med marknad vid

Ålands lantbrukscentrum i Jomala. Där deltar **Ålands trädgårdsförening** med försäljning av höstarrangemang. Föreningens medlemmar får gärna vara med under veckan och producera produkter eller delta med material. Kontakta **Carita Holmén**, telefon 040 575 1264 efter klockan 15.00. **Ålandsfuchsiän** ber intresserade medlemmar komma **lördagen den 22 september** mellan klockan 10.00 och 14.00 till Fredsparken i Mariehamn för att med gemensamma krafter skapa ett bidrag till årets tävling om den roligaste kräkskrämman på Skördefestens marknad.



Söndagen den 30 september ordnar **Ålands trädgårdsförening**

en betonggjutningskurs i Tjudö hos **Ann-Lis Nordqvist**. På kursen har man möjlighet att göra personliga prydnads- eller bruksföremål till den egna trädgården. Kursledare är Gerd Karlsson. Deltagarantalet är begränsat till maximalt 15 personer, **Carita Holmén** tar emot anmälningar och ger närmare information, telefon 040 575 1264 efter klockan 15.00.



Söndagen den 28 oktober klockan 14.00 blir det en

föreläsning om rosor i Folkhälsans allaktivitetshus i Mariehamn. **Ålands trädgårdsförening** har bjudit in **Margareta Holmstrand** och **Olof Lindgren** från Svenska rosensällskapet. Margareta Holmstrand har ansvarat för kursverksamheten i Stockholm för Svenska Rosensällskapet och hållit både föreläsningar och seminarier kring rosor. Hon är dessutom engagerad som inventerare i POM, den svenska organisationen för att söka hittills okända gamla rosor. Denna verksamhet leds av den kände rosexperthen **Lars-Åke Gustavsson**, författaren till "Rosor för nordiska trädgårdar" och är egentligen ett FN-uppdrag. Margareta har också en egen trädgård med ett 70-tal olika rosor. Olof (Olle) Lindgren, är en duktig fotograf som har specialiserat sig på att fotografera och filma olika rosarier i Sverige, samt äldre personer med intressanta rosen- och klematisodlare med en underbar trädgård på Sandhamn, en ö i Stockholms skärgård.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPA SARKKINEN

Söderarms fyr hotas av släckning

Söderarms fyr på Ålands havs svenska sida, nära farleden till Kapellskär, kan komma att släckas.

Den utreds just nu tillsammans med ett antal andra svenska fyrar för en eventuell släckning. Söderarm kan komma att klassas som nautiskt oväsentlig. Detta uppger Norrtelje Tidning.

Utredningen gör av Sjöfartsverket.

Mot en eventuell släckning protesterar Svenska fyrsällskapet. I en skrivelse begär fyrvännerna att utförsäljningen av de statligt ägda fyrarna stoppas.

– Om fyrarna säljs ut stängs vårt kulturarv för allmänheten, säger **Tommy Asplund** vid fyrsällskapet i Stockholms-

kommitté. Vi har sett skräckexempel i Skottland och England på hur fyrar sålts ut jättebilligt och de står och förfaller för att ägarna inte har råd att sköta dem.

På Söderarm finns en konferensanläggning med restaurang och 28 bäddar, öppen året om. Den berörs inte av planerna på att släcka fyren. (ka-f)



Om Sjöfartsverket i Sverige så bedömer släcks Söderarms fyr vid Ålands hav.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Fler lediga platser än arbetslösa

■ I augusti uppgick den öppna arbetslöshetsgraden till 1,7 procent på Åland, vilket är 0,5 procentenheter lägre än augusti i fjol, det visar den senaste statistiken från Åsub.

Den totala arbetslöshetsgraden, vilken inkluderar 57 personer i sysselsättningsät-

gärder, uppgick till 2,1 procent. Fler män än kvinnor är arbetslösa.

Antalet arbetslösa har minskat både när det gäller ungdomar under 25 år och för personer som fyllt 55 år. Antalet långtidsarbetslösa har dock ökat.

Antalet lediga arbetsplatser på Åland var i augusti 233 stycken, det är 75 platser fler än jämfört med augusti i fjol. (ab)

TRYGGA SKOLVÄGAR.
www.socialdemokraterna.ax

Digitaland

Dina sommarbilder med de rätta färgerna på kvalitets papper snabbt levererade och beställda så enkelt som möjligt
FrontWeb/ Express

Gör något extra av dina bästa bilder med
FrontWeb/ Prefix

Skall du gratulera eller tacka någon, bekanta dig med
FrontWeb/ Design

www.digitaland.fi Strandgatan 21 tel.22289

FINA BYTESBILAR



Volkswagen Vento 2.0 GL 4-d -92
Medkörd: 239.000 km
PRIS: 3.950€



Mercedes-Benz C180 aut. -94
Medkörd: 213.000 km
PRIS: 7.950€



Volkswagen Bora 1,6 -99
Medkörd: 204.000 km
PRIS: 7.450€



Honda Civic 1.6i 4-d aut. -99
Medkörd: 120.800 km
PRIS: 9.450€



Toyota Camry 2.2i 4-d -99
Medkörd: 169.000 km
PRIS: 14.950€



Jeep Grand Cherokee 3.1 TD aut. 4x4 -02
Medkörd: 183.000 km
PRIS: 27.950€



BMW 325 Xi 4-d aut. 4x4 -04
Medkörd: 26.500 km
PRIS: 35.950€



Mercedes-Benz C180 kompressor Avantgarde aut. -05
Medkörd: 43.500 km
PRIS: 36.950€

SPECIALERBJUDANDE JUST NU!

på alla bytesbilar av årsmodell 2000 eller nyare!

Fast ränta 4,9%, 20% handpenning och lånetid 5 år.

Dessutom 12-mån Eurogaranti utan självrisk på de flesta av våra bytesbilar.

- DET HANDLAR OM KVALITET -

BILCENTER

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18 • Bilförsäljningen tel 12551

Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13 • Reservdelar tel 12552, vardagar 8-16



Johan Larsson
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

Lite motivation till mer

Nyan hjälper dig att komma igång till hösten

MOTION. Det inte alltid så inspirerande att plocka fram de där löparskorna som stått i garderoben sedan våren -97. I morgon, tänker man, i morgon. Och så sträcker man sig efter chipsskålen, loggar in sig på Facebook och vaknar dagen efter av ett ångestskri som viskar till en i fast takt "Fem kilo fetare, fem kilo fetare..."

På söndagsmorgnarna ligger den planerade löprundan oftast långt ner på prioriteringslistan och man själv ligger kvar i den varma sängen med en salivsträng mot kudden. Förmodligen är kroppen placerad i fosterställning och förmodligen har man stuckit händerna mellan knäna. Sedan snoozar man väckarklockan som man ställt på 07.15 och somnar raskt om.

– Alla vet om att man ska träna, säger **Kim Janson**, 34, som är personlig tränare på Träningsverket. Men det är sällan man tränar regelbundet. Vad som är viktigt när man sätter igång är en målsättning och att man funderar efter varför man vill träna.

Kim Janson är expert på att motivera folk att börja träna och hennes budskap är enkelt.

– Man måste fatta ett beslut, säger hon. Antingen tränar man eller så gör man det inte, men man ska känna sig ok med det beslut man fattar och väljer man att inte träna så ska man inte gå och älta det utan vara nöjd med det.

Eget ansvar

Det är raka råd hon ger som vilar på det personliga ansvaret och det personliga valet. Det är upp till dig själv och det är också upp till dig själv hur mycket du vill träna och vad du vill träna. Det behöver inte var i superdyra och superflashiga träningskläder utan kan lika väl vara ett par gamla mysbyxor och en sliten t-shirt. Huvudsaken är att man tränar.

– Motivationen måste man hitta i sig själv; trivs jag som det är nu eller vill jag göra en förändring?, säger Kim.

Det handlar i grunden om att lämna tv-soffan, sluta tänka "i morgon" och faktiskt göra det i dag. Annars är det lätt att drabbas av ångest, menar Kim, och man hamnar i en ond cirkel. Till slut kanske man väljer att inte alls träna.

– Det gäller att lära känna sig själv och inte träna för att bli bättre och snyggare än alla andra. Nummer ett är att det ska vara roligt, men det ska också vara en blandad träning med både kondition och styrka och gärna någon form av mental träning.

Komma över hinder

Ett träningspass får aldrig ses som ett problem eller som något jobbigt. Kim säger att det räcker

med ett normalt träningspass i cirka 30 minuter, tre dagar i veckan, för att man ska förbättra konditionen. Men även detta kan kännas övermodigt och för mycket träning.

– Det bästa är att göra två listor, en med varför man vill träna och en med hinderna, säger Kim. Sedan tittar man på listorna och innehåller listan med varför man vill träna fler eller viktigare saker än listan med hinderna, vet du att du är tillräckligt motiverad för att ändra din livsstil. När man väl gjort listan ska man planera och fråga sig; hur mycket tid vill jag lägga ner och vart vill jag komma med min träning?

Sätta upp mål

Så, när helgen väl är över och söndagsångesten lättat i takt med att arbetsuppgifterna på jobbet ökat, bestämmer man sig för att knalla ner till närmaste träningshall direkt efter jobb. Nu ska det tränas, tänker man, och inspirationen flödar när man trär på sig de där gamla löparskorna.

Listan med alla hinder har man i bakfickan och de 37 punkterna man skrivit ner under reklam pauserna till söndagsfilmen rabblar man som ett mantra utantill "CSI tisdagar, Top Model torsdagar, fest lördagar...". Och när alla hinder är på pränt tar man fram ännu ett papper och skriver ner sin målsättning med träningen. Och målsättningen kan se väldigt annorlunda ut.

– Det behöver inte handla om att gå ner i vikt, utan det kan handla om att man vill sätta upp andra mål som till exempel att känna sig piggare, öka sin självkänsla och sin stresstålighet. Då blir det mycket roligare.

Väljer själv

Och med de två lapparna i träningsväskan beger man sig hemåt framåt kvällen. Kanske det kommer kännas tungt de närmaste dagarna och förmodligen inte lika skoj varje gång. Men Kim menar att om man väl bestämt sig för att börja träna ska man också låta det ta sin tid. För när resultaten väl börjar synas blir detta en motivationsfaktor i sig.

– Det gäller att vara smart och prova under en tid, säger hon. Kanske några månader där man satsar helhjärtat för att sedan titta tillbaka. Då frågar man sig; hur mår jag nu? Man tittar på det som var hinder för att se om det verkligen var hinder och man ser om man upplevt sitt liv som bättre och sedan gör man ett val om man vill fortsätta.

Svaret? Det är helt upp till var och en.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: ANDREAS DIENERT
andreas.dienert@nyan.ax

5 Kims motivationstips

- 1) Fatta först **ett beslut** att du ska börja träna.
- 2) Börja **planera**.
- 3) Försök få någon som kan **"pusha" dig**, antingen att ni är ett par kompisar som tränar tillsammans eller genom en personlig tränare.
- 4) Ge dig själv **belöningar**, dock är det viktigt att mat varken blir belöning eller bestraffning.
- 5) Se till att **ge det tid** och håll dig till din plan.



Klassisk träning. Om du vill bräscha med dina enorma biceps till strandsäsongen nästa år så ska du träna med hantlar.



Veckans schema. Kim visar schemat och berättar att det är mest kvinnor som tränar i grupp och att det oftast även är kvinnliga ledare.



Cykling inomhus. Spinning tränas i grupp men varje deltagare gör det utifrån sina färdigheter.



Framåtlutad rodd med skivstång. Nej, det är ingen maträtt. Istället är det en effektiv träning för ryggen.

”England är under stor press, och om vi skulle vinna så kommer man att tala om det i hundra år.

ISRAELS LAGKAPTEN YOSHI BANAYOUN INFÖR EM-KVALMATCHEN MOT ENGLAND.

motion



Väyrynen, Nyman missar Serbien

■ **FOTBOLL.** Herrlands-laget i fotboll har bantats från 25 till 20 spelare inför dagens EM-kvalmatch mot Serbien. Sedan tidigare var det klart att avstängda Toni Kallio inte åker med till bortamatchen, men tidigt på fredagen meddelade förbundet att även Mika Väyrynen och Ari Nyman stannar hemma. Båda är skadade. Jari Niemi och Mika Ääritalo är i spelskick, men stannar också hemma. (fnb)

Niskala och Lyyski bäst under augusti

■ **FOTBOLL.** Både Mika Niskala och Jani Lyyski har blivit uttagna i Tipligans Månadens lag för augusti. Detta skriver IFK Mariehamns hemsida. Bäste spelare blev FC Hakas Valerij Popovitch. För närvarande toppar David Carlsson IFK:s inter-na skytteliga med fyra mål, varav tre mål kom i den senaste segermatchen hemma mot Viikingit. Andreas Björk och Justus Vajenne skuggar Carlsson med tre mål vardera. (jl)

Lehkosuo leder Honka till 2011

■ **FOTBOLL.** Mika Lehkosuo har undertecknat ett nytt tränarkontrakt med fotbollsligaklubben Honka från Esbo. Eftersom Lehkosuo har ett år kvar på sitt nuvarande kontrakt går det nya kontraktet ut först i slutet av år 2011. Lehkosuo, 37, har suttit på sin post sedan 2005. Under sin första säsong lyckades laget avancera till fotbollsligan. Som ligatränare har han ett mycket bra facit – 43 matcher har gett 21 segrar, 11 oavgjorda och 11 förluster. (FNB)

Tomas Mörn vann pistolcupen

■ **SKYTTE.** Säsongens åtta deltävlingar i pistolcupen är nu avgjorda. De fyra bästa placeringarna räknas i slutresultatet och främst var Tomas Mörn som fick en så kallad ”strike”, vilket innebär att han var nummer ett vid de tävlingar som sammanställdes. Tvåa kom Kristian Norrdahl på sju poäng och trea Fredrik Blomqvist på åtta poäng. Totalt deltog åtta skyttar i cupen. (mt)

SKYTTE	
Höstpokalen, fripistol, 25 augusti	
1) Kristian Norrdahl 484, 2) Rune Karlsson 479, 3) Fredrik Blomqvist 478, 4) Mauno Väyrynen 475, 5) Mikael Johansson 406.	
Håkans kanna, grovpistol, 30 augusti	
1) Fredrik Blomqvist 532, 2) Kristian Norrdahl 508, 3) Rune Karlsson 503, 4) Mikael Johansson 500, 5) Peter Hellsten 502 (utom tävlan kal 22.)	
DART	
Darttävlingen på klubben 4 september	
1) Kim Brandt, 2) Veronica Lampen, 3/4) Dan-Anders Jansson, 3/4) Kenneth Brunilla.	
Bästa utgång: Kim Brandt, 107 poäng.	
Minst pilar: Kim Brandt 18.	

Fotboll	
Damligan	
SCR–Honka	1–4
Honka 18 16 1 1 56– 9 49	
HJK 18 15 2 1 57–19 47	
Åland U 18 8 4 6 22–24 28	
Ilves 18 9 0 9 22–22 27	
PuiU 18 7 4 7 21–21 25	
TIPS 18 4 7 7 20–24 19	
KMF–Kuopio 18 5 2 11 17–35 17	
Sport 18 4 4 10 10–29 16	
United 18 4 3 11 17–36 15	
SCR 18 3 3 12 14–37 12	

Division V, övre	
Lieto II–Ryhti	1–1
Nagu IF–AFC Campus	4–1
BFB–FC Vehmaa	5–1
FC Inter II 7 6 1 0 22– 9 19	
GPR FC 6 5 0 1 15–11 15	
SCR II 6 4 1 1 19–10 13	
Ryhti 7 2 3 2 21–17 9	
Nagu IF 7 3 0 4 13–12 9	
FC Vehmaa 6 3 0 3 11–16 9	
AFC Campus 6 2 1 3 11–10 7	
JIK 5 2 1 2 11–11 7	
BFB 7 2 0 5 14–21 6	
PaVin 6 2 0 4 11–19 6	
Wilpas II 6 1 2 3 9–11 5	
Lieto II 7 1 1 5 7–17 4	

Division VII	
IF Ferro–Gräsö IF	4–4
Tensta Golf–Österlövsta FF	7–2
Tobo/Örbyhus FF–Almo BK	7–2
Harg–Östhammar FF–Eckerö IF	7–0
Harg–Östh. 15 14 1 0 61– 8 43	
Tobo/Örbyhus 15 10 1 4 53–23 31	
Grisslehamns 14 8 4 2 27–20 28	
Eckerö IF 15 6 5 4 40–28 23	
Almo BK 15 7 2 6 28–25 23	
IFK D/Ö 14 5 1 8 24–29 16	
Gräsö IF 15 4 4 7 33–42 16	
Tensta Golf 15 5 1 9 40–52 16	
Österlövsta FF 15 3 1 11 21–53 10	
IF Ferro 15 1 2 12 14–61 5	

ORIENTERING	
AM i stafett	
H21: 1) Lumparlands UIA I (Henrik Söderström 46,27, Göran Johansson 48,27, Marcus Söderström 38,09) 2.13,05, 2) Lumparlands UIA (Benny Blomster 39,45, Tor-Olof Blomster 53,14, Joacim Lillie 45,08) 2.18,07, 3) IFK Mariehamn (Daniel Blomster 39,09, Lars Janilöv 56,34, Niklas Böling 43,57) 2.18,26, 4) Föglö UIA (Henry Helin 47,01, Emil Sundblom 56,24, Henrik Sundblom 41,39) 2.25,30.	
D21: 1) Lumparlands UIA (Marika Johansson 59,50, Inger Söderlund 1.02,45) 2.02,35. Utom tävlan: Gävle OK, lag 1 1.23,04, Gävle OK, lag 2 1.50,33.	
H/D12: 1) Lumparlands UIA I (Madeleine Wahlbäck 44,53, Anton Alm 22,27) 67,20, 2) Lumparlands UIA II (Louise Alm 45,03, Maria Söderlund 26,35) 1.11,38.	

BRIDGE	
Mariehamns bridgeklubbs tävling 3 augusti, 14 par.	
1) Tony Kotzev/Rolf Karlsson 223, 2) P/O Stenroos/Hasse Holmström 203, 3) Tony Brändström/Ted Jansson 188, 4) Paul Bradley/Glenn Siren 187, 5) Susann Olausson/Roger Wahlgren 183, 6) Maja Brändström/Anki Rostén 156.	

Division VI, östra	
Rö IK–Markim Orkesta IF	3–5
Väddö IF–Långhundra SK	5–1
IF Fram–Knutby IF	1–1
Väddö IF 15 11 0 4 53–27 33	
Lagga IF 14 9 1 4 48–21 28	
Markim O 15 8 1 6 44–35 25	
Rånäs IF 14 7 2 5 36–29 23	
Långhundra SK 15 6 3 6 32–30 21	
Knutby IF 15 5 6 4 28–36 21	
IF Fram 15 5 5 5 47–34 20	
Söderbykarls IF 15 5 3 7 29–34 18	
Rö IK 15 3 2 10 28–47 11	
Vätö IK 15 2 3 10 17–69 9	

Division IV	
KaaPo II–Ponteva	8–2
TuWe–KaaRe	1–3
KaaPo II 19 17 0 2 87–30 51	
Lie 18 16 1 1 71–13 49	
SIF 18 11 1 6 39–23 34	
RP-67 18 9 3 6 47–27 30	
KaaRe 19 9 0 10 48–44 27	
PiPS 18 8 2 8 38–45 26	
UPK 18 8 2 8 30–38 26	
TuWe 19 6 4 9 34–34 22	
MynPa 18 5 6 7 30–42 21	
Ponteva 19 6 3 10 44–57 21	
PaiHa 18 2 0 16 23–72 6	
PIF II 18 2 0 16 25–91 6	

Sportens kom ihåg

- **IFK-hockey:** A-pojkarna har föräldramöte torsdag 13 september 20.00 i kaféet.
- **LIF/ÅID-friidrott:** Castorama på BIP i dag 16.30. Anmälan på plats senast 16.00.
- **MPF-bowling:** ”Höstmöte” på Idrottsgården måndag 10 september 14.00.
- **MLK-tennis:** För er som vill resa till Stockholm och se semifinalerna i Stockholm Open den 13 oktober så är sista anmälningssdagen den 14 september på Bollhalla.
- **RK Sleipner:** Dressyrtävling med Ålandscupen del 1 på

- söndag 09.00. Klasser: Program för debutantfälttävlan (kort bana, Cup LC, ekipage som ej startat LB), LB:0 finskt 2000 (cup LB), LA:1 finskt 1983 (cup LA, träns), LA:2 finskt 2003 (fri betsling). Domare Lena Halen, Helsingfors. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast tisdagen 4 september 20.00. Proposition på hemsidan www.sleipner.aland.fi. Frågor till Sleipner eller Marie 0457-3424969.
- **RK Sleipner:** 30+ cup söndagen den 16 september 13.00. Dressyr LC:2 finskt 2000 – LB:0 finskt 2000 – LA:1 finskt 1983 + hoppning 20 – 60 – 80 cm. Cupen = 1 klass dressyr + 1 klass hoppning. Öppen för ryttare 30 år och äldre.

- Grillmiddag efter tävlingen. Mer info på hemsidan. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast onsdagen den 12 september. Frågor till Sleipner el Marina 040-5762396.
- **SIF, IFF, IFFK-friidrott:** Kom ihåg klubbkampen på Breidan söndag 16 september. Start 15.00, anmälningar från klockan 14.30. Gren: Terränglopp 1 kilometer. Saft och korv.
- **ÅBSK-agility:** Lördag och söndag hålls en introduktionskurs i agility på plan i Torp. Tid 12.00-16.00 båda dagarna. Hunden bör ha fyllt 1 år. Anmälan och frågor till Gerda, telefon: 31308 eller mail:

- gerda.peter@vantenn.net Anmälningssavgift för medlemmar 10 euro betalas in på ÅBSK:s konto 660100-2100048. För icke-medlemmar 20 euro.
- **ÅID-friidrott:** DT stav på WHA onsdag 12 september 18.30.
- **ÅMK- folktrace:** Tävlingslopp på lördag 11.00. Anmälan görs till Sandra 040 70 89 882 eller http://home.aland.net/folktracealand. Senast torsdag 18.00. Annars dubbel avgift.
- **IF FRAM-Hagarundan:** 12 september 18.00 vid Solbacka, Saltvik. Motions- och tävlingslopp för alla. Startavgift 4 euro för juniorer och 8 euro för vuxna.

Här är de olika träningsformerna

BODY PUMP: Styrketräning till glad och medryckande musik.

BODY COMBAT: Kampsportinspirerad klass, blandning mellan box, karate och tai-chi.

BODY BALANCE: Blandning mellan yoga, pilates och tai-chi. Träna balansen på samma gång du utmanar din kroppskontroll.

BODY JAM: En 55 minuter lång träningsklass med till den senaste musiken. Passet är perfekt för dig som älskar att dansa och släppa loss, och samtidigt vill ha effektiv konditionsträning.

STEP-UP: Konditionsträning på step-up bräda, där du både tränar koordination på samma gång du tränar konditionen.

CORE/STRETCH: Här tränar du core-stabiliteten vilket betyder mage och rygg. Detta kombineras med en stretch-del. Ett effektivt pass för dig som vill ha både effektiv styrka samt en kvalitativ stretch.

CIRKEL: Stationsträning av hela kroppen.

CIRKEL-CORE: Stationsträning med core-muskulaturen som fokus.

CARDIO-CORE: Här kombinerar du cycling och core och har möjlighet att både träna kondition och bålstyrka.

Källa: www.traningsverket.fi

Tipsa SPORTEN dygnet runt

Tel 0457 324 4444

!

Livet har verkligen gett mig precis allting. Om Gud nu skulle ta allting ifrån mig så är vi kvitt!

LUCIANO PAVAROTTI FÖR ETT ÅR SEDAN

!

Jag är glad och stolt.

FOLKPARTIETS NYA LEDARE
JAN BJÖRKLUND I SVD

Färre adoptioner till Finland i fjol

Betydligt färre utländsk-födda adoptivbarn kom i fjol till Finland än året innan. Statistik från nämnden för internationella adoptionsärenden visar att det i fjol adopterades 218 utländska barn mot 308 år 2005.

Den största minskningen gällde adoptionen av kinesiska barn. I fjol kom det 49 barn från Kina men året innan hela 140.

Finländarnas intresse för att adoptera utländska barn har inte minskat. Informatören **Terhi Collin** på Interpedia säger att organisationen i fjol fick till och med ett rekordantal ansökningar. Minskningen berodde på att man i fjol fick vänta längre på kinesiska barn än vad som var fallet under de två föregående åren. Väntetiden är nu över ett och ett halvt år medan man tidigare inte behövde vänta ens ett år på ett kinesiskt adoptivbarn.

Tuula Kumpumäki, chef för Rädda Barnens internationella adoptionstjänst, bekräftar att man numera måste vänta nästan två år på ett kinesiskt barn. Hon tror att det dels beror på det stora antalet sökande och dels på att situationen i Kina har förbättrats.

– Folk har bättre möjligheter att själva ta hand om barnen eftersom den ekonomiska situationen i Kina har blivit bättre.

Människorättsdomstol prickade Finland

■ **HELSINGFORS.** Finland har dömts till böter i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter. Staten tvingas betala 2 000 euro för lidande och nästan lika mycket i rättegångskostnader till de föräldrar som inte fick döpa sin son till Axl.

Det var ett par i Nurmijärvi som ville döpa sin son til Axl år 1999. Magistraten underkände namnet och menade att det bryter mot namnlagen. Domstolen ansåg att Finland har rätt att reglera namnpraxisen, men menade att magistraten ändå agerade fel. Axl är enligt domstolen snarlikt Alf och Ulf och ska därmed godkännas. Dessutom fanns det tre Axl i befolkningsregistret sedan tidigare.

I dag finns det sju Axl i registret. (FNB)

Ekonomi

Övertid stoppas med släckt lampa

Volvo Nippon i Japan tar till drastiska metoder för att få de anställda att gå hem i tid. En dag i månaden stängs strömmen och luftkonditioneringen av vid dagens slut. Ingen får jobba över.

- Jag får vänligt men bestämt säga ut mina medarbetare. Det är lite komiskt. På dagen ber jag dem att jobba hårdare och på kvällen tvingar jag dem att gå hem, säger Jan Magnusson, vd för Volvo Nippon i Tokyo.

Det som låter som ett skämt är på fullt allvar. I Japan är det ett hälsoproblem att människor bokstavligt talat arbetar ihjäl sig. Fenomenet, när man jobbar tills man stupar i hjärtattack eller hjärnblödning, har till och med ett namn - Karoshi eller plötslig vuxendöd.

Flitens lampa

– Att tillbringa mycket tid på jobbet ses som synonymt med att visa lojalitet mot företaget, säger Jan Magnusson. På Volvo Nippon, som är Volvokoncernens verksamhet i Japan, jobbar ett 60-tal per-

eftersom många av hennes bekanta inte känner till att familjen väntar ett adoptivbarn.

Familjen är utmattad av den långa väntetiden, men förbereder sig ändå på ny pappersexercis. Om barnet inte syns till inom loppet av två år sedan de fick adoptionstillstånd, måste de ansöka om förlängning av tillståndet. För det ändamålet behövs en socialarbetare som kan bedöma om paret fortfarande är lämpligt att bli adop-

tivföräldrar.

– Det här är en känslornas bergochdalbana. Emellanåt får man nog av hela processen, emellanåt är man rasande. Ibland tänker man att det får gå som det går, berättar kvinnan.

Familjen kan dock trösta sig med att den redan har ett biologiskt barn.

– Å andra sidan har det varit jobbigt att många gånger berättat att syskonet inte kommer riktigt ännu. (FNB)

Antalet lediga jobb nästan oförändrat

■ **HELSINGFORS.** Antalet lediga jobb har inte just förändrats det senaste året. Det fanns ungefär lika många lediga arbeten under det andra kvartalet i år som i fjol. I början av juni fanns det 55.300 lediga jobb medan det i fjol vid motsvarande tidpunkt fanns 52.700 lediga jobb, uppger Statistikcentralen.

Nästan två tredjedelar av de lediga platserna erbjöds av privata företag. I Nyland och övriga delar av södra Finland ökade antalet lediga arbeten, medan de minskade i norra Finland.

Det har blivit allt svårare att tillsätta de lediga jobben. Av de lediga tjänsterna är ungefär hälften svårbesatta. (FNB)

Världen just nu



Livsmedelshjälpen minskar, de svältande ökar

■ **WASHINGTON.** Allt fler människor svälter i världen, men livsmedelshjälpen håller på att minska. Orsaken är prisökningarna på spannmål och transporter.

FN uppskattar att det i fjol förmedlades bara cirka 6,7 miljoner ton livsmedelshjälp i världen. Så små har försändelserna inte varit sedan år 1973.

USA, som är världens största leverantör av livsmedelshjälp, betalade år 2004 i genomsnitt 207 euro för ett ton livsmedelshjälp inklusive transport. I år är priset uppe i 450 euro per ton.

– Den tillgängliga livsmedelshjälpen minskar och vi kan förse färre människor än tidigare med mat. Det är oroande, säger **Charles Uphaus**, som representerar den amerikanska organisationen Bread for the World. (FNB–Reuters)

Ryssland köper mer uran av Australien

■ **SYDNEY.** Den ryske presidenten **Vladimir Putin** och Australiens premiärminister **John Howard** undertecknade på fredagen ett avtal som berättigar Ryssland att köpa mera uran för sin kärnkraftsindustri av Australien.

Avtalet ger Ryssland rätten att använda uranet. Putin försäkrade att uranet inte kommer att användas för militära ändamål eller överlåtas åt någon tredje part, såsom Iran.

– Vi har redan tillräckligt med uran för militärt bruk. Dessutom har vi tillräckligt med eget uran att sälja till tredje länder, sade Putin.

Ryssland har sedan 1990 importerat uran från Australien. Australien har 40 procent av allt utvinningsbart uran i världen. Enligt Putin fördubblar Ryssland antalet reaktorer till 60 under de närmaste 20 åren. (FNB–AFP–DPA)

De flesta irakier får stanna i Sverige

■ **STOCKHOLM.** Nio av tio asylsökande från Irak får fortfarande uppehållstillstånd trots Migrationsverkets vägledande beslut att det krävs personliga skäl för att få asyl i Sverige, skriver Dagens Nyheter.

Enligt tidningen fick 95-97 procent av irakierna permanent uppehållstillstånd före beslutet. Efter beslutet i början av juli, där verket gör tolkningen att det inte finns någon väpnad konflikt i Irak, är motsvarande siffra i genomsnitt 90-91 procent.

Migrationsverket får dock kritik för att vilja snabba på asylutredningarna så att identitetskontroller blir mindre noggranna. Migrationsverkets generaldirektör Dan Eliasson vill pressa handläggningstiden från sex till tre månader, och tror inte att besluten blir osäkra.

– Inom domstolarna har man effektiviserat arbetet, utan att någon hävdat bristande rättssäkerhet, säger han.

Sammanlagt 20 000 irakier beräknas söka asyl i Sverige i år, vilket är dubbelt så många som 2006. (FNB)

Nytt videomeddelande av bin Ladin väntas

■ **DUBAI/WASHINGTON.** Ett nytt videobudskap av terrornätverket al-Qaidas ledare **Usama bin Ladin** är att vänta inom kort. Enligt en islamistisk webbplats ska ett nytt budskap sändas till amerikanerna på sexårsdagen av terrordåden den 11 september.

På webbplatsen har man redan publicerat bilder på bin Ladin som antagligen är tagna ur videon. På basis av bilderna har bin Ladin åldrats en hel del sedan de senaste bilderna på honom togs.

Senaste gång bin Ladin framträdde på en videoinspelning var i november 2004. Därefter har bin Ladin endast framträtt med ljudbudskap. (FNB–Reuters–AFP)

Svenska polisen slår avlyssningsrekord

■ **STOCKHOLM.** Svenska polisen har återigen slagit rekord i avlyssning och övervakning av telefonsamtal. Totalt fick polisen i fjol tillstånd att avlyssna eller övervaka telefontrafik till och från över 1 100 personer.

Polisen fick i fjol tillstånd för hemlig avlyssning av 893 personers telefonsamtal, en ökning med sju procent jämfört med antalet året före, enligt årsstatistik från Rikspolisstyrelsen och Riksåklagaren.

Hemlig teleövervakning går ut på att registrera samtalens längd och tid, medan tillstånd för hemlig avlyssning innebär att polisen faktiskt får lyssna av samtal till och från misstänkta brottslingars telefoner.

Therese Mattsson, chef för Rikskriminalpolisen, förklarar i ett pressmeddelande att behovet av att använda hemlig telefonavlyssning har ökat i takt med att den grova brottsligheten blivit alltmer välorganiserad.

– Det är vanligt att stora grupperingar, även med internationella förgreningar, deltar i planering och utförande av brotten, skriver hon i en kommentar. (FNB)

KRYSSET

NR 31

Lösningarna till krysset nr 31 vill vi ha senast **torsdagen den 20 september**. Vinnarna och rätt lösning presenteras **lördagen den 22 september**. Vinster:

Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till **Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.**
Märk kuvertet **kryss 31.**

Namn:.....

Address:.....

.....

.....

LÖSNING KRYSS 29

GRATTIS

Casinolotterna i krysset nr 29 går till **Gunilla Holmström** i Saltvik. Varsin Naturlott får **Eva-Maria Häggblom** Sund och **Gunne-Lis Florén** Mariehamn.

Nyans sudoku

LÄTT

	9	6	7		1			8
2				4		9		
5	3			2	6			
		9	4	8			1	
3	8	1	2			4		
7		5	1		3		6	
		3	8			2	5	1
			3		9		7	
1		4	6	5		3		

Sudoku EB0110

© Bulls

MEDEL

			4		8	2		1
4				7	5			6
		8	3				9	
	6		1		9		5	
		7			2			
9		3	8			4		
		2		6			1	8
					3	7		
5	4				1			3

Sudoku MB0110

© Bulls

SVÅR

				4			7	
5			8		9			
		2					9	
2				7		6		
	8			6	4			
1	5					2		
						8		5
			9	3			2	
		7					1	4

Sudoku HB0110

© Bulls

[illegible]

” Jag har alltid varit en Nyan-kille. Och det är inte varje dag man blir affisch. Affischen och pengarna, det är nog de två största orsakerna, hehe.

FRED FORSELL OM VARFÖR HAN NUMERA SKRIVER KRÖNIKOR EXKLUSIVT FÖR NYAN

lördagsnöje

” Preskriptionstiden för brott är 95 år! Varför har just NK en licence to steal. Jag vill inte betala 9.000 för en jävla crapvästa som föll sönder efter två veckor!

FRÅN DAGENS ROCKY

Fred – exklusivt i Nyan



Härligt läge. Fred Forsell skriver enbart för Nyan sedan han slutade skriva krönikor i Xit. Familjen och jobbet tar i övrigt all tid. Foto: PRIVAT

Hallå där Fred Forsell som numera skriver krönikor enbart i Nya Åland:

Varför bara Nyan?

– Pengarna... haha. Nej, men det är ju fantastiskt roligt, he- drande och egobekräftande att vara krönikör i en så schön satsning som lördags-Nyan. Jag har alltid varit en Nyan-kille. Och det är inte varje dag man blir affisch. Affischen och pengarna, det är nog de två största orsakerna, hehe.

Du har slutat skriva i XIT – varför?

– Främst på grund av tidsbrist. Jag hade funderat ett tag på att lägga av och när XIT-Anna meddelade att hon skulle byta jobb tyckte jag det kändes naturligt att sluta. Egentligen var det aldrig meningen att XIT-skrivandet skulle bli nå- gon långkörare, det var Jonna Ekman som frågade om jag ville skriva en krönika när hon gjorde en grej om ”gamla XIT”-tiden. Sen blev det en till, och en till...

Har du slutat arbete för andra uppdragsgivare?

– Jag har inga andra upp- dragsgivare. Jag har däremot ett fast jobb som innebär åtta timmars jobb och två tim- mars tågpendlande per dag. Och hemma har jag en sambo

och en sjumånaders son som jag vill vara med så mycket det går. Att utöver det ha två olika krönikeuppdrag som snor min tid och energi känns inte intressant längre.

Var – i exakt vilka forum - skriver du nu?

– I Amelia, på Amelias blogg och då och då i vissa av Amelias specialtidningar (t ex Amelia Vänta barn) när de vill ha små texter om ditt eller datt. Och så i Nyan. Sen ploppar det in vissa en- gångsuppdrag ibland.

Vad gör du dagligdags på Amelia?

– Jag är redaktör för Amelias mans- och nöjessidor, jag tar emot och redigerar texter, jag letar bilder, jag bloggar

och jag piskar på frilansare som är ännu sämre än jag är på att hålla sina deadlines.

Och läget annars?

– Det är härligt. Fantastiskt, faktiskt. Familjen mår bra, jobbet flyter på och dessut- om åker hela klanen Forsell/ Lundberg/Nilsson till Kreta nästa vecka. Annars är det mycket familj, förstås. Jag och Josefin är som de flesta andra nyblivna föräldrar och allt kretsar kring vår lille pojke just nu. Och lite grann kring vår hund...

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Åland. Ett företag.	Verksamheten startade för en månad sedan.	Aktiebolaget heter Trifolium Ab	Lotta Jakobsson, Ann-Charlotte Funck, Soile Wartiai- nen är de drivande krafterna.	Odlaringen är företagets största samarbetspartner.	Levererar ekomat hem till kunderna.
Trafik. En bilmodell.	En amerikansk sportbil.	Drivs av en V10- motor på 8,3 liter på 400 - 500 hk be- roende på modell/	Har fått sitt namn efter en orm.	Tillverkas sedan 1992 av Dodge.	En gul sådan har ofta figurerat i åländsk press sedan en olycka för två år sedan.
Biologi. Ett träd.	Juglans regia på latin.	Upp till 30 m högt träd med rund utbredd krona.	Bladen slår ut i orange till lilabrunt på våren, senare blir de mörkgröna.	Flera träd finns överraskande i Mariehamn.	Trädet har ätliga nötter.
Finland. En författare.	Hon anses vara Finlands första kvinnliga journa- list...	...och den första som kritiskt skrev om kvinnors ställ- ning i familj och samhälle.	Åländska Maria Sundblom-Lind- berg blev förra veckan årets dylika.	I år firas hennes 200 års-jubileum.	Var gift med Finlands national- skald.
Miljö. Ett problem.	Samkönade havs- djur som förökar sig snabbt.	I full storlek 10 centimeter.	Hotar bl.a. ström- mingsfiske i Östersjön.	Har nyligen hittats söder om Åland.	Kallas mördarma- neten eftersom den äter fiskens föda.

OBS Det händer

LÖRDAG 8.9 DANS

■ ■ Arkipelag retaurangen kl 21.00. Högtryck.

FILM

■ ■ Ålands konstmuseums filmsal kl 14. Kortfilmen "My Perfect Disguise". En film av konstnären Amanda Chanfreau, dansaren Parva Pirzadeh och musikern Sofia Chanfreau.

LOPPIS

■ ■ Mariehamn Postens bakgård kl 10.00-14.00. Lop- pis.
■ ■ Vårdö, Sandövägen kl 11-15.00. Slutloppis.

MARKNAD

■ ■ Mariehamn Torget kl 10.00-14.00. Skördemarknad med odlade produkter, svamp, hantverk, handarbeten, bakverk, fårskinsn m.m.

MUSIK

■ ■ Mariepark kl 19.00. 7- mannabandet EC med Camilla Heidenberg. En blandning mel- lan jazz, soul, latin, pop och funk.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. The Matchmen.
■ ■ Parks bar kl 22.0. Jalle Laine.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

SÖNDAG 9.9 FINSTRÖMSDAGEN

■ ■ Breidablick kl 13-16.00. Motion, idrott och friskvård är årets tema.
□ KI 13.00. Ulla Boman inviger dagen.
□ KI 13.15. Prova på boxersice.
□ KI 13.00 Dansuppvisning med Robert Westerlund, Cecilia Lind- man och Wendela Sjöberg.
□ KI 13.45. Erica Nordqvist och Andreas Henriksson möts i en duell på 100 m.
□ KI 14.00. Landslagsspelarna Annica Sjölund, Mathilda Mörn och Caroline Sjöblom – vem har hårdaste skottet.
□ KI 14.30 Tidigare stormålvak- tema Folke Woivalin och Sverker Jansson får visa takterna.
□ KI 14.45. Prova på Pilates.
□ KI 15.00. Världsmästaren Ove Lehto visar bänkpress.
□ KI 15.30. Fotbollsmatch P-96 laget möter ett lag med politiker.

JUBILEUM

■ ■ Mariehamn, parken Tusensköna kl 18.00. Medis 60 år. Äppelträdsplantering, musik och allsång.

KULTURSTUGA

■ ■ Geta, Kulturarvsstugan kl 18.00. Emelie Enckell, Kiki Alberius-Forsman, Jan Snellman

och Ulf Nyback medverkar.

MUSIK

■ ■ Kökar kyrka kl 13.00. Gnarps kyrkokör.

NÖJE

■ ■ Parks bar kl 22.00. Blan- dad musik från baren.

TEATER

■ ■ Önningebymuseet kl 19.00. "Till Julia" av Margareta Garpe, regi av Synnöve Wes- terberg. I rollerna: Julia Wester- berg, Gun Sjöroos och Tomas Lundberg.

TV

■ ■ FST5 kl 19.30. Närbild har mött Marika Sundqvist från Åland 24, Anna Karlsson från Ålandstidningen, Kaj Grund- ström från Tv Åland samt Pia Rothberg-Olofsson från Ålands radio/tv. Reportaget handlar om kapprustningen, framtids- förhoppningar och frågan om reklamfinansierade satsningar går ihop med public service.

MÅNDAG 10.9 NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Blan- dad musik från baren.

PROVTAGNING

■ ■ Preventivmedelsmot- tagningen, Torggatan 10, kl 12-16.00. Gratis klamydiaprov- tagning för killar.

FÖREDRAG

■ ■ Stadsbiblioteket kl 18.30. "Försoning – en poli- tisk realitet". Talare: Kjell-Åke Nordquist, docent i freds- och konfliktsforskning vid Uppsala universitet samt forskningsut- vecklare vid Teologiska högsko- lan i Stockholm.

VÅRDÖDAGEN

■ ■ Vårdö skola kl 19.00. Filmförelisning: "Bomarsund – 1854" av Jonas Tuominen och "Den lyckliga kon" av Per-Ove "Bolle" Högnäs.

JUST NU LOPPMARKNAD

■ ■ Cirkeln/Emmaus lopp- marknad, Köpmansgatan 11. Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördagar 11–14.
■ ■ Emmaus byggretur, Skogshyddsvägen 7. Öppet måndag–fredag kl 8–16.
■ ■ Antikvariat Pierre, Köp- mansgatan 11. Öppet mån- dag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördag 11–14.
■ ■ Möbelreturen/Katapult, Skogshyddsvägen 7. Öppet tisdag-fredag kl 9-16.

Popstjärnor lever kortare

■ Elvis Presley, Janis Joplin, Kurt Cobain och Jimi Hendrix. Listan över popstjärnor som har dött unga kan göras lång. Nu har en vetenskaplig studie för första gången visat det som många redan har misstänkt: ar- tisternas ofta utsvävande livsför- ring gör att de har en betydligt kortare medellivslängd än män- niskor med andra yrken.

Totalt 1 064 av 1900-talets största popstjärnor studerades och av de europeiska artisterna dog över hälften före 35 års ål- der. Bland de nordamerikanska

artisterna hade hälften dragit in årorna före 42 års ålder, enligt utredningen. Popstjärnornas livslängd jämfördes med hur länge befolkningen i allmän- het lever i Nordamerika och Europa. Enligt studien, som publiceras i det nya numret av facktidskriften Journal of Epi- demiology and Community Health, var dödligheten störst inom fem år efter stjärnor- nas genombrott. Alkohol- och drogmisbruk är en vanlig döds- orsak, liksom olycksfall och självmord. (FNB)

MARTIN KELLERMAN

ROCKY



ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN



FREDO

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Maffiakille? Jag? Forget about it!

Män planerar brott. Jodå, det gör män.

När festerna och parmiddagarna tagit slut, när kvinnorna gått och lagt sig i ren protest och småtimmarna blivit mikroskopiskt små, då sitter män över hela världen, från pisskalla Pieksämäki till kätvarma Kairo, med stora whiskyglas i händerna och planerar stötar tillsammans. Och fantiserar om ett glamtigt liv i den undre världen.

Det finns något där, långt innanför penisroten - en manlig gen kanske - som gör att jag kan titta på en våldsfrossande gangsterserie som "Sopranos" på tv och känna att jag saknar något i mitt liv. Jag vet inte exakt vad jag saknar - kanske är det chansen att äga en strippklubb. Kanske är det förmågan att med en anspråkslös gest ge order till en grov kille i loafers och träningsdräkt att hälsa på hos någon jag ogillar och spela lite brännboll med hans adamsäpple. Eller kanske vill jag bara hänga med grabbarna i ett trångt, svettigt lagerrum på ett tvätteri och röka och dricka vodka russian mitt på blanka förmiddagen. Maj gad, vilket härligt liv! Eller, nja. Jag vet inte. Men det finns en känsla där någonstans. Samhörighet? Broderskap? Fan vet.

En av de första gångerna jag anade den där känslan jobbade jag på cykeluthyrningen i Östra hamnen. Jag stod och låtsades pumpa ett Helkamadäck när det mullrade från Storgatan och ett gäng med feta, västklädda knutar rullade förbi på nästan lika feta motorcyklar. De kom från färjan och de stannade inte för skit. De bredde ut sig över bågge körfälten på Östra utfarten så att all mötande trafik fick paniksvänga ut på grässlätten. "Åhå. De skiter ju faktiskt i ALLT", minns jag att jag mumlade. Och jag blev nog lite styv. Fast inte av de feta knuttarna (duh!) utan av känslan av total makt. "Fuck off, här ska vi fram."

Man vill ju vara "untouchable". Oåtkomlig. Och det är nog därför jag börjat fantisera under de allt slamrigare familjemiddagarna hemma på Neptunigatan. Det dricks rödvin, barn springer och hojar, kvinnorna är vackra och stolta och männen lite lagom vinlyckliga. Just det - precis som en riktig maffiafamilj, bortsett från att vi är löjligt ickekriminella.

Fast efter några glas Trivento Shiraz-Malbec, när jag kisar med ögonen, ser jag vid bordets huvudända: Don Henriko. Farsan. Jodå. Högt höns på transportföretaget, har intima kontakter med renhållningen. Renhållningen! Jag säger bara: Tony Soprano. Och mitt emot mig sitter Raffaelo, blond, stor och stark, jobbar på PAF med gambling. Anar jag pengatvätt och våldsam indrivning av spelskulder? Joförfan. När jag kisar med ögonen och fuskar lite med verkligheten har familjen, "klanen", rätt schyssta maffiamöjligheter.

... tills jag kommer till mig själv. Fredo. Jobbar på kvinnotidningen. Vad blir min roll? Åka omkring och ge folk "an offer they can't refuse - en halvårsprenumeration till förmånligt pris? Gratis återfuktande nattkräm om du nappar direkt?" Shit. Där spricker illusionen om ett liv i glamourös brottslighet.

Det är bara att säga som maffiagrabbarna när de ställs inför hårda fakta: Forget about it.

Antagligen är det ändå whiskyn och planeringen som är roligast.



LÄTT

4	9	6	7	3	1	5	2	8
2	1	7	5	4	8	9	3	6
5	3	8	9	2	6	1	4	7
6	2	9	4	8	5	7	1	3
3	8	1	2	6	7	4	9	5
7	4	5	1	9	3	8	6	2
9	6	3	8	7	4	2	5	1
8	5	2	3	1	9	6	7	4
1	7	4	6	5	2	3	8	9

MEDEL

6	3	5	4	9	8	2	7	1
4	9	1	2	7	5	3	8	6
7	2	8	3	1	6	5	9	4
2	6	4	1	3	9	8	5	7
8	5	7	6	4	2	1	3	9
9	1	3	8	5	7	4	6	2
3	7	2	5	6	4	9	1	8
1	8	6	9	2	3	7	4	5
5	4	9	7	8	1	6	2	3

SVÅR

9	1	8	6	4	2	5	7	3
5	7	3	8	1	9	4	6	2
4	6	2	7	5	3	1	9	8
2	3	4	1	7	5	6	8	9
7	8	9	2	6	4	3	5	1
1	5	6	3	9	8	2	4	7
6	9	1	4	2	7	8	3	5
8	4	5	9	3	1	7	2	6
3	2	7	5	8	6	9	1	4

Liberalerna slarvar med fakta

■ **Det är märkligt** men samtidigt symptomatiskt att **Olof Erland** med flera liberaler hanterar fakta på ett slarvigt och nonchalant sätt. När Erland kritiserade Ålands Framtids vitbok skrev han att stödet till sjöfarten, det så kallade sjöfartsstödet, var 90 miljoner. En summa tagen från ett annat sammanhang, och

som ekonomie doktor **Agnetta Karlsson** rättade i en insändare där hon konstaterade att stödet för Ålands del sannolikt ligger under 10 miljoner. Senare debatter har visat att Olof Erland inte förstått hur dagens stödssystem fungerar. **Det samma** gäller kritiken av Ålands Framtids ”stats-

budget” där Erland skriver att skatteinkomsten 2005 var exceptionellt hög på grund av Chips-försäljningen. Jag tror nog att Erland vet att Chips-aktierna såldes under år 2005, att försäljningsvinsten beskattades år 2006 och att skatteåterbäringen från den försäljningen kommer Åland tillgodo vid 2007 års avräkning, som så kallad

”flitpeng”. Inte heller är det så att ett land som skrivit på fördragen om mänskliga rättigheter, minoritetsskydd förpliktigar sig bekosta undervisning på andra språk än det egna språket (se prof. Ove Bring). **Ingenting** är beständigt, inte ens i den politiska

retoriken. Utvecklingen går vidare med nytolkningar av vissa befintliga fördrag och med omarbeting av andra. Det enda bestående är förändring. **Rolf Granlund och Erik Schütten Ålands Framtid**

16 skärgårdssidéer utreds som bäst

Av de 117 inkomna förslagen som inlämnats till Skärgårdsnämnden, och som vi berättat om i våras, har 16 valts ut och utreds nu närmare. – I många fall har flera liknande förslag slagits samman till en rubrik och utreds tillsammans. Det blir hanterligt på det viset, säger skärgårdsutredaren **Christian Pleijel** på Kökar, som till nästa möte den 28 september ska ha mer konkreta planer utarbetade utifrån idéerna. Skärgårdskommunernas re-

presentanter ska också utröna i respektive hemkommun vilka utvecklingsprojekt borde satsas på och stödjas med EU-medel. Följande 16 områden har sällats fram: **1:** Aktivitetspark. **2:** Små turistpaket. **3:** Framtidens skärgårdstrafik. **4:** Uthyrning av tomma hus och stugor. **5:** Skärgårdsturism. **6:** Effektiva kommunikationer. **7:** Kulturhus. **8:** Hemsidor.

9: Ungdomar. **10:** Äldre. **11:** Ekobyar. **12:** Skärgårdscenter i sjö- kvarteret. **13:** Återflyttardagar. **14:** Integration. **15:** Kulturmiljövård. **16:** Företagsamhet och entreprenörskap. (ka-f) **Tom gård.** Hur kan tomma kåkar i skärgården hyras ut på ett bra sätt? Det utreds som bäst. Bilden är från Enklinge där en viss inflyttning skett den senaste tiden. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA



➤ **KÖPES**

STUGTOMT

med eller utan stuga alt. torp önskas köpa.
Tel 0457 331 4075 el. 14 259
Susanne Henriksson

➤ **LEDIGA PLATSER**

**ÅLANDS LYCEUM**

söker för perioden 7.11-21.12.2007 en vikarierande **lektor** med undervisning i kemi (12 vt) matematik (12 vt)
För närmare upplysningar, kontakta rektor Gyrid Högman tfn 532 532.
Ansökningar inlämnas senast 26.9.2007 under adress Ålands lyceum, PB 74, 22101 Mariehamn. Gyrid Högman rektor

Dagisavgifter återbetalas

■ **HAMMARLAND.** De barn- dagsvårdsavgifter som blev för högt debiterade från och med 2001 till januari 2007 skall nu betalas tillbaka i Hammarland, liksom i andra åländska kommuner. Ärendet var uppe i kommunstyrelsen vid dess senaste möte och man kommer nu att gå ut med information både lokalt och den gemensamma annonseringen via kommunförbundet. Kommundirektör **Kurt Carlsson** har ingen exakt siffra på hur mycket pengar det handlar om, men han tror att det kan röra sig kring totalt 5.000 euro per år för Hammarlands del. Han konstaterar dock att man inte på förhand vet om alla som har rätt till det kommer att ansöka om återbetalning. – Vi har ju inte tagit ut mer än vad det kostar att stå för dagvården och det finns kanske en del som tycker att de fått en service som motsvarar det de betalat, säger han. Men alla som blivit för högt debiterade har nu alltså möjlighet att ansöka om återbetalning. (jk)

■ **OM-plan** har registrerats som nytt företag i Mariehamn av **Åsa Margareta Månsdotter Mattsson**. Inom företaget ska bedrivas områdes- och byggnadsplanering och konsultverksamhet.

Söker ny tekniker

■ **HAMMARLAND.** Tjänsten som kommuntekniker och byggnadsinspektör i Hammarland ledigförklarad. Det beslöt kommunstyrelsen i Hammarland vid sitt möte på tisdagen. **Hans Lindblom**, som nu innehar tjänsten, kommer att gå i pension under våren och därför behöver man en ny kraft på posten. Enligt kommundirektören kommer man att gå ut med annonsering under hösten. (jk)

Ny i valnämnd

■ **HAMMARLAND.** Kommunstyrelsen i Hammarland föreslår för fullmäktige att **Sten-Åke Blomberg** utses till ny ledamot i kommunala centralvalnämnden. Man föreslår också att Blomberg utses till nämndens ordförande. Samtidigt befriade man **Magnus Eriksson** från uppdraget. Eriksson kan inte längre sitta i nämnden eftersom han kommer att ställa upp i höstens val. (jk)

Avloppstillstånd kan bli kommunalt

■ **HAMMARLAND.** Kommunen kunde gott ta hand om tillståndsgivningen för mindre avloppsanläggningar. Det anser kommunstyrelsen i Hammarland som nu gett sitt utlåtande till landskapsregeringen i frågan. I utlåtandet sägs att kommunen kunde sköta tillståndsgivningen för anläggningar som betjänar upp till motsvarande 25 personekvivalenter. Men villkoret är då att landskapregeringen ger ekonomisk kompensation för det merarbete som blir följden. (jk)

Fastighets ab Hullberga har registrerats som nytt företag på Brändö. Bolagets verksamhetsområde uppges vara all laglig verksamhet. Aktiekapitalet är 25.000 euro. Styrelseordförande är **Mårten Örbloom**.

■ **Firma J. Hilander** har registrerats i Eckerö av Johan Hilander, som ska bedriva VVS-verksamhet.

➤ **LEDIGA PLATSER**

REVISA

söker för ordinarie anställning **BOKFÖRARE**

Du har eget kundansvar för både företags- och lantbrukskunder. Erfarenhet av lantbruksredovisning och deklarationer är en merit. Svar **senast den 14 september** till Revisa Ab, Grindmattessvägen 1, 22100 Mariehamn eller e-post: revisa@aland.net För ytterligare information ring Sören Manselin tel 14 491.



Tipsa **SPORTEN** dygnet runt

Tel 0457 324 4444 **nyan.ax**

Ring direkt till chefredaktören

Nina Fellman 528 441

Nya Åland ☆☆☆

Havsviddens värdinna porträtteras av NT

■ **Heléne Zetterström** vid hotell Havsvidden uppmärksammas stort i Norrtelje Tidning. Under rubriken ”Hotellägaren från Norrtälje tog klivet över Ålands hav” berättar tidningen om hur Zetterström, som tidigare drev hotell Havsbaden i Grisslehamn, hamnade på Åland och om hur hon tillbringar fyra dag per vecka på hotellet innan hon tar färjan tillbaka till Sverige. Miljön runt hotellet beskrivs som en plats med ”yrande vind, vilt hav, öster-sjötropiskt hav”. Meningen ”Fyra dagar i veckan emigrerar Norrtäljevinnan Heléne Zetterström över vattnet, till det ensligt belägna hotellet på Åland.” inleds reportaget där man även får veta att det första intrycket av Åland var tväremot Heléne Zetterströms förväntningar. – Vi fick ett enormt varmt mottagande. Jantelagen är stark här på ön, kanske är det lättare som svensk att komma hit och göra affärer, säger hon till Norrtelje Tidning. Reportaget publicerades den 4 september. (ab)

TV-programmet

lördag 8 september

9.00 Bolibompa [37311]
10.00 Sagoträdet (R) [62243]
10.15 Pi (R) [1987840]
10.30 Grand Prix [4728798]
10.55–11.10 Bobster [6488175]
10.55 Lilla Melodifestivalen: Artisterna (R) [46443576]
12.50 Niklas mat (R) [293779]
Matlagningsprogram från 2007.
13.20 Kobra intervju (R) [105311]
De mest efterfrågade intervjuerna från Kobra. Även 9/9.
13.50 Uppdrag granskning (R) [2998446]
Samhällsprogram.
14.50 Doobidoo (R) [3858779]
Musikalisk frågelek. Även 12/9.
15.50 Direkt: Friidrott: Finnkampen [25639330]
Direktsändning.
19.00 Bolibompa [7576]
19.05 Disneydags [330069]
20.00 Min vän shejken i Stureby [595]
Svensk dramaserie. Sista delen. Shejken har ställt in sitt Sturebybesök till Ulfs och pappas stora förtret.
20.30 Rapport [46427]
20.45 Sportnytt [1194021]
21.00 Kvarteret Skatan nu i verkligheten [89798]
Humorprogram. Efter tre hyllade säsonger på tv gick Kvarteret Skatan i närkontakt med sin publik. Anna Blomberg, David Batra, Johan Glans och Cecilia Frode på Rival i Stockholm.
22.30 Christian Dior – mannen bakom myten (R) [13595]
Porträtt. Ett av modets tydligaste skiften kom med Christian Diors ”The New Look” 1947.
23.25 Musikgeniet (R) [5678088]
Derek Paravicini är blind och autistisk sedan födseln, kan inte räkna till tio eller skilja höger från vänster, men är en av världens största musikaliska talanger.
0.15 Rapport [8384977]
0.20 Motor: VM i speedway [1944118]
Sändning från Bydgoszcz, Polen.
1.05 Upp till kamp (R) [4994199]
2.35–8.00 SVT24 [42063793]



10.00 Go'kväll (R) [3455359]
10.45–11.05 Perspektiv (R) [8124175]
12.00–12.50 Direkt: 24 Direkt [45205]
14.50 Örter – naturens eget apotek (R)
15.10 Cityfolk (R) [8931205]
15.40 Skelettsamlaren (R) [3439359]
16.40 Utomjordingar är vi alla (R)
17.40 Ingmar Bergman till minne (R) [1953392]
18.55 Helgmålsringning [8993040]
19.00 Aktuellt [33427]
19.15 Landet runt [324953]
Veckokrönika. Även 9/9 och 10/9.
20.00 Livet som stjärna [73069]
Kanadensisk ungdomsserie. Del 4.
20.25 Som packade sillar [6603779]
Kortfilm från 2005 av Jan Verbeek.
20.30 Notes from the underbelly [17427]
Amerikansk komediserie från 2007. Del 7 av 13.
20.50 Rackan Rex [3909866]
Animerad komedi. Del 7 av 13.
21.00 Drömprinsen [45021]
Brittisk tv-serie. Del 4 av 8. Darren in Love. Pressen letar efter en ingång till Russells självmord och belägrar Whiteoaks och Darrens hus.
21.50 Skitstövel [3417088]
Svensk kortfilm från 2003 av Pontus Rolandsson. Den som ligger bredvid Karl-Johan är tydligen inte hans flickvän, Sofie.
22.00 Aktuellt [51446]
22.15 Puls på Sverige: Fika med Ibo 2 [6048224]
Teaterserie. Tredje föreställningen: Oktoberteatern i Södertälje. En mångkulturell nummerrevy med vännerna Dennis, David och Simon och kaféets husband DangDang. Ninne Olsson har skrivit och registrat.
23.15 Hero [1026682]
FILM Kinesisk action från 2002. Quin, den förste blivande kejsaren i Kina, är i färd med att erövra det krigshärjade landet. I rollerna: Jet Li, Tony Leung, Chiu-wai.
0.50 Studio 60 on the Sunset Strip (R) [9075441]
1.30 Musikbyrån da capo (R) [8699426]
2.00 Söderläge (R) [7249985]
2.30–3.00 Bästa formen (R) [2394034]



7.30 Lilla huset på prärien [160408]
8.30 The Winx club [812224]
9.00 Sabrina [813953]
9.30 Simpsons [816040]
10.00 Simpsons [824069]
10.30 Ett geni i familjen [5643311]
10.55 Ett geni i familjen [1057798]
11.25 Scrubs [8104392]
11.55 Scrubs [6384069]
12.25 All of us [753755]
12.55 All of us [495156]
13.25 Memento [3267205]
13.50 Top model 8 (R) [7764359]
14.50 Top model 8 (R) [2831040]
15.50 Top model 8 (R) [6142412]
16.50 Top model 8 (R) [472866]
17.30 Hus i helvete [993798]
Svenskt nöjesprogram från 2006.
18.30 Nyberg & Törnblom (R) [997514]
Svenskt program med Renée Nyberg.
19.30 Extreme home makeover [453595]
Amerikansk inredningsserie från 2006. Del 23 av 28.
20.30 Direkt: Fotboll: Sverige–Danmark [31551069]
EM-kval. Från Råsunda, Solna.
0.00 Den siste scouten [6185489]
FILM Amerikansk action från 1991. Den före detta Secret Service-agenten Jof Hallenbeck är numera en avdankad och alkoholiserad privatdetektiv. En dag får han veta att hans fru Sarah är otrogen med hans bästa vän. Joe får i uppdrag att skydda strippan Cory som blivit hotad till livet. När Cory hittas skjuten nyktrar Joe till, och tillsammans med hennes pojkvän Jimmy bestämmer han sig för att hitta mördaren. Joe och Jimmy upptäcker en härva av korruption i fotbollsligan. I rollerna: Bruce Willis, Damon Wayans, Chelsea Field. Regi: Tony Scott.
2.05 Hotel Babylon [1132460]
Brittisk dramaserie från 2007.
3.10 Karate kid 3 – man mot man **FILM** [3613828]
Amerikanskt drama från 1989. Daniel måste utkämpa sin svåraste kamp ensam. I rollerna: Ralph Macchio, Noriuyuki ”Pat” Morita, Robyn Lively.
5.00–5.45 Montel Williams show [8299199]



6.35 Djurens ö (R) [9981885]
7.00 Barnprogram [21748663]
7.00 Lazy town (R) [464601]
7.30 Dora utforskaren (R) [7202866]
7.55 Koalabröderna [6532205]
8.05 Postis Per (R) [8763040]
8.20 Elias – räddningsbåten (R) [6556885]
8.30 Boblins (R) [2591576]
8.45 Trollz (R) [8129866]
9.10 Pokémon [1393972]
9.30 Staraoke (R) [2504040]
9.40 Jonson & Pipen [2456972]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [421356088]
12.30 Ring TV4 [515934]
13.30 Sverige i veckan [265392]
Svenskt nyhetsprogram från 2007.
14.00 CBS 60 minutes [534069]
Am nyhetsmagasin. Även 9/9.
15.00 Tipslördag [44030934]
Direktsänt magasin med fotboll Väsbys United–Kalmar FF, och trav. Matchen börjar kl 17.00.
20.00 Nyheterna och vädret [731750]
20.30 Postkodmiljonären [730021]
Svenskt lotteri- och frågesportprogram med Rickard Sjöberg.
21.00 Postkodlotteriets tio till miljonen [187576]
Svenskt underhållningsprogram från 2007 med Rickard Sjöberg och Sofia Rågenklint. Två personer tävlar tillsammans om en miljon kronor
21.55 Lotto med drömvinsten [6353934]
Bredbild.
22.05 Rebus [8366446]
Brittisk kriminalserie från 2005. Del 5 av 6.
23.00 Nyheterna och vädret [453175]
23.15 Rebus, forts [4727427]
23.45 Blow dry [4170663]
FILM Brittisk komedi från 2001. För tio år sedan blev stjärnfrisören Phil lämnad av sin fru Shelley efter att hon blivit förälskad i modellen Sandra. I rollerna: Alan Rickman, Natasha Richardson, Josh Hartnett.
1.25 Bamboozled [26420170]
FILM Amerikansk komedi från 2000.
3.50 Huge moves (R) [1173737]
4.40 Lättlagat (R) [2707847]
5.05 Lättlagat (R) [3174644]
5.30 Lättlagat [1006170]
6.10–6.35 Lättlagat (R) [2380606]



17.15 Stilbyrå: Jugend
Stilbyrån dyker in i jugendstilens organiska former.
17.45 Uteliv: Expedition Tangaroa
Del 1 av 3. År 1947 begav sig Thor Heyerdahl ut på ett av 1900-talets mest fascinerande äventyr med en balsaflotte över Stilla Havet. 59 år senare planlägger barnbarnet Olav Heyerdahl en ny seglats.
18.10 Boken i mitt liv
Författaren Bo Carpelan berättar om vad han hittat i världslitteraturen.
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Zon5: Paffabriken
Avsnittet där Kloakfabriken blir Paffabriken eller tvärtom.
19.00 Matador
Dansk dramaserie. Del 5 av 12. Den enes död. Dansk TV-serie om livet i småstaden Korsbaek mellan åren 1929 och 1943.
19.50 Huset: Fönster (R)
Gamla byggnadstraditioner och snart glömda hantverk.
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Tinas kök
Matlagningsserie. Del 2 av 8. Improvisationsmatlagning med Tina Nordström. De svenska tv-kändisarna Musse Hasselvall och Andreas Hall-dén låter Tina kämpa med en av havets giganter, nämligen Kamtjatkakrabban.
20.50 Filmtid
Filmtid presenterar åsikter om budskapet bakom bilderna.
21.20–22.43 6 poäng **FILM**
Svenskt drama från 2004. Tre unga kvinnor på väg in i vuxenvärlden – oskuldsfulla Anna, trygga Petra och vilda Michelle. De är alla just fyllda 20 och bästa vänner. Michelle dricker för mycket, Anna har just flyttat ihop med sin pojkvän som misshandlar henne och Petra har startat ett eget café. Den svenska filmen berättar om tjejvänskap som trasslar till sig. Om svåra val som påverkar framtiden. Om den krokiga väg det är att försöka hitta sig själv. I rollerna: Sanna Carlstedt, Johanna Granström, Erika Carlson. Regi: Anette Winblad.



8.00 Tv-nyheter [40069]
8.05 Fynd på havsbotten [1204953]
9.00 Tv-nyheter [81392]
9.05 Loppis [5853311]
10.00 Tv-nyheter [12363]
10.05 Lördagssällskap [2525392]
10.45 Live earth: Skräp och romantik [6484359]
11.00 Tv-nyheter [69156]
11.05 Prima [9675595]
11.50 Hemhamnen [3765156]
12.30 Basaren: Mundo [58021]
12.40 Basaren: En mans väg [1724330]
13.00 Tv-nyheter [78885]
13.05 Ettans dokumentär: 40 dagar [2989798]
14.05 Live earth: Förlorad [1111330]
14.15 Ilona Rauhala [555392]
14.45 Familjen Serrano [7216663]
16.00 Sjukhuset i Holby City [57137]
17.00 Tv-nyheter [22069]
17.10 Droppen [9360885]
17.15 Hemgatan [8362156]
Livet går vidare. Laura sköter Kimmo onödigt ivrigt.
18.00 Tv-nyheter och väder [80408]
18.10 Sportrutan [9127359]
18.15 Finländsk antikrunda [92507]
Halonens konstnärssläkt inhämtade styrka i barndomshemmet och det savolaxiska sjölandskapet, bondelivet och kulturen. Wenzel besöker Eemil Halonens museum i Lapinlahti.



18.45 Den vida naturen: I korallrevets vimmel [5541866]
I korallrevens hetsiga värld har djuren varit tvungna att utveckla speciella överlevnadsknep. Hannen hos en viss fiskart ruvar romkornen tryggt i sin egen mun. Finsk text Text-tv 333.
19.35 Yorkshiredetektiverna [3851156]
Huvudet på kubben. Del 2 av 2. Spåren efter styckningsmordet pekar mot sjukhuset i Wether-ton som visar sig vara ett riktigt ormbö. Pascoe kämpar ännu för sitt liv och Dalziel är mellan två eldar.
20.30 Tv-nyheter och väder [31595]
20.45 Lotto [4847392]
20.50 Sportrutan [434224]
21.15 Republikens president [9635446]
Ny politisk satir.
21.30 Nyhetsläckan [514]
22.00 Förbjuden lek [19953]
Sanningens tid. Valfebern stiger år 1987, men Nick har egna sorger. Del 3 av 3.
23.00 Green wing – sjukhusblunder [66601]
Guy måste leva utan körkort och Statham i celibat. Klarar någondera prövningen? Caroline tycker att hennes liv går in i cirkel.
23.50–0.45 Poliskommendör Blake (R) [855953]
Likt en byracka, del 2 av 3. Clares gatlopp mot att bli avsatt ger henne bundsförvanter.

6.00 Tv-spelet OK [8542021]
7.45 Lilla tvåans morgon [8567040]
9.00 Galaxen [3153392]
9.50 Sketch! [3085175]
10.00 Den stora bubblan [8934]
10.30 Fatta micken [3422021]
11.20 Spelnytt [4744021]
11.50 Regionala nyheter [4161750]
13.10 Svampskolan [8471576]
13.20 Vid lägerelden [468392]
13.50 Volleyboll: Bulgarien – Finland. [2352458]
EM i volleyboll Refereras på finska av Mikko Hannula. Expertkommentator: Timo Hoivala. Moskva.
15.45 Friidrott: Sverige – Finland [39129585]
Refereras i flerljud av Leif Lampenius och Danny Lindqvist.
19.00 Tv-nyheter [25408]
19.10 Sportrutan [1895175]
19.15 Tvåans höstväder [1892088]
19.20 V75-travet [594330]
Travet i Uleåborg.
19.40 EM i artistisk gymnastik [2419040]
Herrfinalerna på följande redskap: fristående, häst och ringar. Damfinalerna i hopp och på balansbom. Refereras på finska av Marika Aho. Stuttgart.
20.20 Petteri på villövågar [135427]
20.50 Råven [1696717]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2488021]
22.05 Jope-show [203427]
Del 5 av 6. På menyn står sketchunderhållningens storfest.
22.35 Four feathers [8741427]
FILM Amerikansk äventyrsfilm 2002. I rollerna: Heath Ledger, Wes Bentley, Kate Hudson. Regi: Shekhar Kapur.
0.45 Jordenruntresan [9889915]
2.00 Tellus-frågesport [6461536]
3.00–4.00 Sudoku [6394052]
5.00 Sudoku [6299408]



6.50 Köpkanalen [6107175]
7.50 Pokémon [5800750]
8.15 Höjdarna [9610359]
8.30 Nalle Puhs nya äventyr [9115779]
8.55 Disneys klassiker [9697408]
9.10 Yugioh! [6536392]
9.35 Battle B-Daman [6550972]
10.00 Kids Top20 Remix [868798]
10.25 Köpkanalen [3936205]
10.55 Fråga stjärnorna [8090717]
11.20 Tilt.tv [6319953]
11.50 Dolda liv [9793885]
12.20 Dolda liv [389021]
12.50 Dolda liv [768514]
13.20 Top gear (R) [9673446]
14.30 Formel 1-studio [100392]
14.50 Motor Forum: Drag Racing [224953]
15.20 Segling: 49ers Tour [7918514]
15.45 Lauantain perheleffa: Paulie [9420682]
17.30 Simpsons [915885]
18.00 Formel 1: Tidsträning [268514]
19.00 Sjuans nyheter [462798]
19.10 Resultatrutan [8133156]
19.15–19.30 Underhållningens 50 i topp [9373514]
19.55 Galaxy quest [5615717]
21.55 Lotto och joker [9413717]
22.00 Tians nyheter [826972]
22.10 Resultatrutan [3154066]
22.24 Keno [405215205]
22.25 Kunniasanalla [8976137]
0.50 Formel 1: Tidsträning [3926809]
1.20 Kris [6586712]
Otacksamhet är världens lön. Amerikansk drama-serie om Wyatt Cole, som har lämnat läkarstudier och jobbar som ambulansförare.
2.20 Vinstpotten late night [4575422]
3.20–6.00 Den rätta [44589967]
6.00 Den rätta [624118]



ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av måndagens, tisdagens och onsdagens Kulturen. **9.45** Musik. **10.00** Gröna fingrar. Programledare Uffe Andersson. Repris från onsdagen. **11.00** Musik. **12.00** Frekvens. Programledare Therese Wahlgren. Repris från tisdagen. **13.00** Veckans gäst. Programledare Tom Wiklund. Repris från fredagen. **14.00** Reportage. Programledare Hans Persson. Repris från måndagen. **15.00** Min musik. Programledare Liv Örne-ryd. Repris från tisdagen. **16.00** Jazz med Wallers. Programledare Ann-Christin och Kurt Waller. Även 15/9. **17.00–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Hej, har någon sett Viktor?
Javisst, flera än 10 gånger
Sottungas fasta befolkning!
Succén om sårlingen Viktor
Gensel på Sottunga.

Nyankortsvinnare:
Tyene Jansson Föglö
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.



debatt

” Här på Åland har vi aldrig varit lika inför lagen. Det är helt efternamnet som avgör. **DRABBAD**

Åländsk politik behöver nytändning

■ **Alla kända** fakta talar för att ett självständigt Åland klarar sin egen ekonomi. Åland är redan, genom egen kraft, en av de rikaste regionerna i Europa med stor potential till ytterligare ekonomisk utveckling om möjligheten öppnas. Vi betalar redan fullt ut för all samhällsservice, inklusive den statliga, men tyngs under en onödigt överstor och kostsam

byråkratisk apparat. De beräkningar **Olof Erland** lägger fram är självfallet intressanta men vilar på en, minst sagt, skakig grund.

Liberalerna talar gärna om för ålänningarna att alla typer av självbestämmandefrågor skapar konflikter. Vilket tyvärr är ganska nära sanningen eftersom den finska statsmakten bevisligen har svårt att

acceptera en autonomi inom landets gränser. Som en självständig stat skulle ålänningarna ha betydligt bättre möjligheter till samarbete utan de spänningar autonomi skapar. Dagens nära näringslivs- och andra kontakter med Finland kvarstår oavsett statstillhörighet, däremot måste ålänningarna få möjligheten att samarbeta lika fullt ut med resten av

omvärlden.

Åland är demilitariserat och neutraliserat oavsett statstillhörighet och därför en väldigt liten bricka i det internationella säkerhetsspelet. Med fortsatta internationella garantier och ett öppet och nära samarbete med grannarna finns ingen grund för någon politisk instabilitet i Östersjöområdet pga att Åland

blev självständigt. Farhågorna vilar på situationen under 1940-talet och har ingen relevans i 2000-talet.

I stället för dagens känsloladdade kvasidebatt om riktningen för det åländska samhällets utveckling borde debatten handla om möjligheter. Tex Färöarna, en betydligt yngre men längre utvecklad

självstyrelse än den åländska, har mycket att tillföra den åländska debatten. Helt klart är att åländsk politik behöver nytändning och en öppen, nyfiken och positiv framtidstro. Något vi i Ålands Framtid tror på och arbetar för.

Erik Schütten
Rolf Granlund
Språkrör Ålands Framtid

Glöm självständighet - glöm ÅF (del 5)

■ **Ålands framtid** påstår i sin sk statsbudget att de kan klara såväl den offentliga ekonomin med bibehållen servicenivå och välfärd, som sänka skattetrycket! Hur ÅF skall trolla fram detta är en stor gåta. Det hjälper inte att partiet ställer sig och läser Abrakadabramsor. ÅF:s statsbudget är nämligen ihålig. På inkomstsidan finns ett fel som ger 60-65 miljoner euro för höga inkomster. ÅF har nämligen använt begreppet bruttoskattegrad felaktigt. ÅF tror att bruttoskattegraden anger

inkomster som i sin helhet går in i statskassan. Så är det inte. I bruttoskattegraden ingår också de kommunala skatterna och löntagarnas sociala avgifter och pensionsavgifter. På Åland är kommunalskatten ca 55 miljoner euro och löntagaravgifterna närmare 10 miljoner euro. Dessa skall alltså dras bort från ÅF:s statsbudgets inkomstsida, vilket ger ett glapp på 60-65 miljoner euro.

Det finns flera underligheter i ÅF:s statsbudget, t.ex. finansieringen av merkostnaderna

som ÅF själv beräknat till 53 miljoner euro. Jag - och många andra - har tolkat ÅF så att de vill hålla Åland utanför EU. Det betyder att vi måste ha ett frihandelsavtal, ett EES-avtal, om vi alls skall överleva ekonomiskt. Villkoren för ett sådant avtal vet vi ingenting om i dag. Det vi vet är att Åland utanför EU har radikala återverkningar på vårt näringsliv, särskilt vissa näringsgrenar. Särskilt primärnäringsarna skulle få stora svårigheter. Jordbruket skulle få omdimensioneras för att enbart

försörja en del av Ålands lokala behov. Åland skulle ensamt få stå för 100 procent av stöden till primärnäringsarna och även till sjöfarten. EU:s marknad skulle i praktiken vara stängd (inklusive Finland och Sverige) för våra primärnäringsar på grund av stödregelverket och konkurrensreglerna. Och om vi inte klarar av att ge minst lika bra stöd till sjöfarten som våra grannländer så är det säkert att det sker utflaggningar.

Åland utanför EU betyder också att den fria rörligheten

för ålänningarna inom hela EU försvinner. Ålänningarna blir non-EUmedborgare som hänvisas till tullvisitation, passkontroll, stängda arbetsmarknader, osv. Dessutom - hur går det med våra ungdomars möjligheter till universitets- och högskolestudier? Vilka ålänningar får det bättre om Åland blir självständigt? Väldigt få, är svaret! **Slutsats I:** ÅF försöker sig på ett konststycke som ännu ingen lyckats med: att med mindre inkomster finansiera

avsevärt högre utgifter. Den som vill leva i ett tryggt samhälle med god välfärd skall glömma självständighet och ÅF. Rösta i stället på ett stabilt självstyrelseparti! Slutsats II: Alla ålänningar som vill ha ett öppet samhälle med tillgång till en öppen omvärld skall glömma självständighet och ÅF. De skall rösta på ett stabilt självstyrelseparti, företrädesvis liberalerna!

Pol. mag Folke Sjölund
(lib)

Anpassa farten

■ **Dagens** melodi verkar vara att sänka högsta tillåtna hastighet på våra vägar. Vid Askuddsvägen har man fört en kamp för att sänka högsta tillåtna hastighet från 50 till 40 och vill nu sänka den ytterligare till 30 km/h.

Det är inte skyltningen det är fel på utan attityden från förarna. Tänk på att det som är skyltat är högsta tillåtna fart under bästa tänkbara förhål-

landen som ofta råder. Om man sänker hastigheten till 20 km/h så är även det på tok för hög fart att passera genom en grupp lekande barn. Respekten för hastighetsbegränsningarna på våra vägar förloras då den sänks allt mer och då tiden det är befogat med extrema begränsningar är minimal.

En uppmärksam förare läser trafiksituationen och ser

tecken på lekaktiviteter, tex en liggande barncykel, då det gäller att vara extra uppmärksam och sänka farten. Prova att hålla 50km/h, det känns verkligen sakta och om det dyker upp nåt går de enkelt att anpassa farten efter omständigheterna. Det skulle även vara bra om vuxna på cykel följer trafikreglerna.

ÅL XX

Förtydligande om veterinärbesiktning

■ **När jag** i torsdagskväll (6 september) fick Nya Åland i min hand upptäckte jag att det i artikeln ”Kommersiell jakt oroar jägare” på sid. 8 fanns flera oklarheter och missuppfattningar.

Näringsministern Jörgen Strands förslag gällande underlättande för jägare vid veterinärbesiktning av viltkött stöder jag personligen, sedan är det dock upp till varje

enskilt jaktlag att bedöma om möjligheten/ viljan finns att sälja vilt. Artikeln är oklar i den meningen att beteckningarna älg/ rådjur har blandats i texten på ett felaktigt sätt vilket ger upphov till missförstånd gällande min åsikt i frågan. Diskussionen kring inavel och risken att stammen försvagas gällde endast ÄLGJAKTEN på fasta Åland. Rådjursstammen på

fasta Åland är i nuläget på en mycket god nivå.

Slutligen vill jag förtydliga att en förenkling när det gäller besiktning av viltkött är något de flesta jägare strävar efter. Med hopp om GOD jakt!

Tony Nordlund
Ordförande i Jomala jaktvårdsförening

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Min telefon försvann från Handels torsdag 6/9, rosa/vit nokia n73. Någon som vet någonting om det, vänligen kontakta skolan eller polisen. **040.**

■ ■ Vem är du mörkhåriga kille som var inne på Kalmers i sittkoff igår torsdag vid 14.30? Har sett dej tidigare men kan inte komma på vem du är. **040.**

■ ■ Har någon sett vår katt. Svart-grårandig kastreerad hankatt försvann från Idrottsgatan 4 den 2.9. **Om du vet något ring: 0457 522 1792.**

■ ■ Håller helt med Annika Sjölund, det där guppet ska man måsta köra över varenda dag. **S U V city.**

■ ■ Märkligt med sopfunten vid sjukhuset. Kunde man inte plantera blommor i den eller något. Lite onö-

digt fin till sopor. **Funtfundrare.**

■ ■ Katt sen 8 år säger att stadens stadgande är trams. Ena dagen ska det vara koppel, andra dagen fria. Undrar var tramset sitter. Katt eller matte 8 år? **Mvh okopplad hund.**

■ ■ Håller med. Bönans sallad är underbar både för kropp o själ. Engelsmannen är ett + i kanten dessutom. **Ekoforeak.**

■ ■ Polis, polis, varför gör ni ingenting åt den buskörning med mopeder som försigkommer i stan, de kör praktiskt taget utanför polisstationen och för oljud. Tacksam för svar. **Mvh Mr Xx.**

■ ■ BMW E30= fjortis magnet. **0457.**

■ ■ Vad heter signaturlåten till Veronica mars? Den är bra! **Th.**

■ ■ Killen som sitter utanför affärerna och spelar, skänker alla pengar till välgörande ändamål har jag hört. **040.**

■ ■ Dina drömmar och önskningar kommer att bli verklighet. Jag ser det i min kristallkula. Men jag ser inte när. Det beror väl på förhållandena. **Siaren.**

■ ■ Nä Blommen på Ab Skogen vi har inga bra snickarvirke på Åland, det är vresit och fullt med kvistar och man får söka länge på brädgårdarna för att hitta fina och raka bitar. **040.**

■ ■ Måste faktiskt hålla med 050 om hänsynslösa mopedförare . Dom låter illa , luktar illa och kör illa . Dessutom verkar dom bara vara ute efter att störa så mycket som möjligt . Det börjar bli ett verkligt problem . Borde vara lag på att polisen kunde konfiskera alla olagliga mopeder på ort och ställe. **0457.**

■ ■ Vilken röra vid parkeringen

vid lunchtid på Elverksgatan och i Tidens parkering. Parkerar man så i centrum får man nog hastigt böter. **0457.**

■ ■ Alla mopedister kör inte som idioter! Vissa har mer vett än andra. Om du tänker så mkt på miljön, så kan du väl gå? Mopedisterna får ju inte vistas på gångbanan. **0457.**

■ ■ Du som skrev om oss snorungar igår och våra mopeder. Du kanske ska tänka på hur arga vi snorungar blir när ni bilister kör som dårar. Tänk på saker innan du kallar någon snorunge. **040.**

■ ■ Håller med ”förvånad pappa”! Men, förstär du: Lantisar tycker skolan är onödig, och lär sina barn att tycka likadant. **Förälder.**

■ ■ Veckans skämt? Hoppas jag. Att Åland United som spelar om fm-brons tvingas till Markus-böle för Miik, som ligger riktigt lågt i tabellen ska spela på wha-arenan. Låt damerna spela i stan

så kommer nog också publiken! **040.**

■ ■ Ännu en skarp och bra ledare av Harriet Tuominen! Fortsätt så! Nöjd läsare! **050.**

■ ■ Du som har den gula volvo 244 på klinten/scheffersgränd. **Kontakta mig på 0503265686.**

■ ■ GHS-samarbetssystemet tycker jag är en utmärkt idé. Men kanske det är sant att dumma föräldrar ger dumma barn? **Polisen.**

■ ■ Dricker faktiskt man oboy ännu? Sen undrar ni varför ungarna är feta! En som förstår! **050.**

■ ■ Jag måste hålla med signaturen Redovisningskungen om att Stefan Sundman är en väldigt bra lärare och han är dessutom den enda som (för ganska många år sedan nu) kunnat förklara redovisningens mysterium så att även jag begrep det. Otroligt nog var det kul också, och jag vill minnas att man ofta skrattade, eller åtminstone log, på hans lektioner!

Sifferlind.

■ ■ Till Not: Dock ganska utmärkande och orginellt! heja! **0457.** ■ ■ Börjar bli väl mycket kulan i radion. **0457.**

■ ■ Här på Åland har vi aldrig varit lika inför lagen. Det är helt efternamnet som avgör. **Drabbad.**

NYANS ROS

... till **Berit** på Föglö bibliotek som bad oss öppna utställningen av ryor från ”2000-talets rya-tävling”. Och till **Wargskärs marthor** som bjöd på kaffe och ”sju sorter” till alla intresserade. Det blev en fin utfärd för oss. Rosar gör Marthadistriktets hemslöjdssektion.

... ett stort fång rosor till **åländskan** som jobbade på cafeteria på Norrtälje busstation 31.8. Tack för att du gav busspengar till en trött student med hemlängtan! Har lämnat ett brev till dig på caféet, hoppas du får det! S.E. rosar.

”Förbränningsanläggningar är antingen det enda vettiga sättet att minska sopberget eller ekonomiskt vansinne. Allt beroende på vem som uttalar sig.

STIG NYGÅRD I VASABLADET

ledare



Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464



Inga Heller Kiki Alberius-Forsman

Klokskaper i parti och minut

Skogstokig ska man vara på sommaren. Det anser Inga Heller och stövlar tanklös runt i Lemlandsskogarna utan minsta tankearbete.

– Hoppsan, nu krockade visst de sista båda sista hjärnceller jag har kvar, kan man höra henne muttra i djupsinnig diskussion med katten, när hon förstått nåt som katten fattat för länge sedan.

Å andra sidan har Inga Heller en anteckningsbok med en tjusig blå iris på omslaget. I den antecknar hon andras klokskaper så hon ska ha något att tänka på framåt vintern. Hon delar gärna med sig.

Bästa läsekrets: Sug på de här:
"Förundra dig över allt –även det mest alldagliga."
Carl von Linné
"Älska som du aldrig blivit sårad, arbeta som du inte behövde pengarna och dansa som om ingen tittar på."
Marc Almond
"Polisen misstänker att hjärnan bakom dådet fortfarande befinner sig på fri fot."
Mitt i Södra Roslagen
"Den enda adekvata reaktionen på det moderna livet är panik."

Martin Amis
"Respekt betyder ursprungligen se en gång till. Det är lönt att titta en gång till på en människa, för det blir aldrig samma sak om igen."

KG Hammar i Leva
"Så småningom bryter leendet fram mellan tårarna, det är någonting som barnen väl vet, men som de vuxna glömt."

Oliver Clement
"När Springfield håller på att sprängas i nya Simpsonfilmen rusar kyrkobesökarna till baren och bargästerna till kyrkan."

Olle Carlsson i "Kristendom för ateister"
"Vi lever som vi vill".

Skrivet på ensilagebalar nära Finsta i Roslagen.

"Ägna dig inte av ditt hjärta åt det som inte kan tillfredsställa ditt hjärta".

Bibeln, ökenfäderna.

"När jag läser att börsen går ner kan jag inte låta bli att glädjas en smula. Det finns ingen anledning till att de arbetsfria inkomsterna ska vara överdrivet stora."

ungefärligt citat av **Göran Greider**

"Sex är ett skönhetsmedel, det gör en frisk. Folk verkar ha tid till allt möjligt utom att knulla. – Min grundkänsla är att jag är lycklig med min tillvaro. När jag är ledsen är det en parantes."

Katerina Janouch i Dagens Nyheter
"Genom fem F räddas världen: Förundran. Försoning. Förnöjsamhet. Förändring. Förtröstan."

Stefan Edman

Ja tack, dela med er av jaktbytet till fler!



Skickligt. Många jägare är bra inte bara på att skjuta utan också på att ta hand om bytet. Det här vackert styckade rådjuret visade Nya Åland i Matrutan för några år sedan. Det var Robert Rothberg som höll i kniven.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Åland vimlar av jägare. Men om man inte har en i familjen eller har marker som man upplåter för jakt så kan det vara nog så svårt att få vilt i grytan.

EU har sedan en tid ett direktiv om att vilt i små mängder kan få säljas direkt av jägaren. Det normala är ju annars att kött går via slakterier och veterinärkontroll innan det får bjudas ut till konsumenterna.

Kontrollen som sådan är det inte fel på, men den kostar så att säga mer än det smakar för en jägare som kanske kunde tänka sig att sälja ett rådjur eller två. Mängden är för liten, alltså låter man bli.

Näringsminister Jörgen Strand (fs) vill nu ta bort veterinärbesiktningen för att underlätta för jägare som vill sälja till butiker och restauranger.

Landskapsveterinär **Michael Grunér** är tveksam. Det är hans jobb. Det är upp till honom att se till att det kött vi köper/äter är av bra kvalitet. Där finns inget att klaga på.

Men om vi backar ett steg och tittar på det som hamnar i jägarnas frysboxar så är väl inte heller det besiktigt. Och jägarna och deras familjer har klarat sig rätt bra från matförgiftningar.

Det är alltså steget från jägaren till butiken eller restaurangen – förvaring och transport – som kan vara ett bekymmer om det vill sig illa. Men det kan inte vara ett oöverkomligt problem.

Vi kan vara rätt övertygade om att ingen restaurangchef eller köpman vill servera eller sälja kött som kan vara dåligt. Det skulle vara ytterst dålig reklam för företaget. Alltså

håller man sig till pålitliga leverantörer som hanterar varan på ett bra sätt.

Den troliga utvecklingen är att jägare och uppköpare etablerar ett samarbete, där man tillsammans kommer överens om hur slakten går till och hur köttet förvaras och transporteras. Både restaurangkockar och ansvariga för köttdiskarna vet hur hanteringen skall skötas och kan komma med goda råd om det behövs.

I det fall någon jägare har bristfälliga insikter i hygien så kan det rättas till. Åtminstone om jägaren är intresserad att sälja delar av bytet. Det går att ordna kurser.

Man hör i dag om familjer, som bara inte orkar äta allt det rådjurskött – för det handlar mest om rådjur – som familjens jägare har rätt att fälla. Och jägarna tycker det inte är värt besväret att jaga så flitigt att de fyller sin kvot.

Resultatet av det är att många får offra blomrabatter och grönsaksland utan att ha nämnvärd glädje av att de tvingas mata kräken.

Med ökad jakt blir skadegörelsen mindre. I den mån jägarna inte kan behärska sig och tar ut för mycket så drabbar det i första hand dem själva. Man kan med andra ord räkna med att den biten reglerar sig själv.

Det har framförts viss oro för hur det går med älgstammen om jakten blir mer kommersiell. Det behöver inte gå på tok där

heller. Om kvaliteten på köttet är viktigare än antalet taggar i kronan så är behovet att fälla gamla tjurar inte lika stort som nu. Och jaktlagen har redan nu ramar för hur mycket som kan fällas utan att stammen tar skada.

Om man dessutom kunde hitta en hare i kyldisken då och då så skulle inte det heller vara helt fel.

Att frågan har blivit aktuell just nu beror på att man i Sverige nu har slagit fast vad "små mängder" i EU-direktivet betyder för svenska förhållanden: 250 rådjur per jägare!

Sådana mängder kommer det aldrig att handla om här, men var det landar är ännu för tidigt att veta. En arbetsgrupp skall inom kort börja titta på frågan, men då handlar det kanske i första hand om hälsoaspekter.

En tänkbar hälsoaspekt är att vilt är naturligt, närodlat om man kan kalla det så och magert. Tre goda egenskaper för grytan.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten: vard kl 6.30-14, tfn 636 752, lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15, tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 447
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 – 16.9 2007			
M:HAMN 03.45 L → 08.00/09.10 ¹⁾ 14.45 → 20.15/21.15	ÅBO → 14.35 → 01.25 L	M:HAMN → 14.35 → 01.25 L	
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00	H:FORS → 04.15	M:HAMN → 04.15	

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

Turlistan ändrar på Åbo-linjen från 17/9
1) 15/9 ank Långnäs 13.25
2) 15/9 avg Långnäs 13.35 ank Sthlm 18.45



Från Åland

Tel. 529 370, info@citytravel.ax

Till Åland

DESTINATIONÅLAND

www.destinationaland.com

Tel. 529 360

info@destinationaland.com

Välkommen!

Turlista t.o.m. 23.9.2007

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Extra båtutr: från Eckerö söndag 23.9 kl. 23.00 (ej bussanslutning till Stockholm)

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar

M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00

Onsd-lörd 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027 FAX: 15118 www.birkaline.com

Ring och

TIPSA!

23 444

DYGNET RUNT

Nya Åland

ÅLANDSTRAFIKEN 1.6–19.8.2007

MARIEHAMN–KAPELLSKÄR dagligen

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	STOCKHOLM
07.00 →	08.30 →	ca 10.00 C
13.00 →	14.30 →	ca 16.00 C
19.00 →	20.15 →	ca 21.45 C
12.30 →	09.00 →	07.20 C
18.30 →	15.00 →	13.20 C
00.05 →	20.30 →	18.50 C

Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1 h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapell-skär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L →	06.30 →
04.35 M →	09.40 →
10.15 M I) →	15.30 →
14.25 M →	18.55 →
14.10 M →	07.45 →
23.40 M →	16.45 →
07.45 M →	18.00 2)
03.20 L →	20.10 →

ÅLAND–FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L →	07.35 →	
14.25 M →	19.50 →	
23.45 M →		10.00 →
14.10 M →	08.45 →	
01.00 L →	21.00 →	
04.25 M →		17.30 →

I) Cinderella gör tvådygnskryssningar till Riga: 17.7, 24.7, 31.7, 7.8, 14.8 och 21.8

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (I) M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00 före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storg. 2) –Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person. Barnrabbt.

M=Mariehamn L=Långnäs

Boka alltid din resa!

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 26 011, bokn. 26 211

www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK

till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

LÖRDAG

dagens ålänning

”Havet är mitt element”

Dagens ålänning Laura Nieminen sitter tillsammans med en kompis på Torggatan. Har du alltid bott på Åland?

– Nej, jag är rätt nybliven ålänning. Jag har flyttat hemifrån Sjundeå för att gå i skolan här på Åland. Jag trodde det skulle vara svårt, att jag typ skulle gråta varje kväll men det har gått bra. Jag har snabbt fått nya kompisar.

Varför valde du att utbildad dig här?

– Jag går på sjömans och alternativet var att flytta till Åbo, men det var inte svårt att välja. Åland är uppskattat och speciellt sjömansskolan har ett bra rykte.

Höga förväntningar alltså. Hur har det varit hittills?

– Det har varit bättre än jag väntat mig och skolan är underbar. Det är så mysigt här jämfört med till exempel Helsingfors, där man är rätt ofta när det är så nära Sjundeå. Kanske blir lite dött här i längden.

Det är ju inte så många tjejer som väljer sjömansskolan. Varför vill du bli kapten?

– Det är inte negativt att vi är så få tjejer, vi har jättebra sammanhållning i klassen.

– Havet har alltid varit mitt element. Men jag kommer inte från någon släkt av sjöfart, den

enda är min morbror och han har en motorbåt där jag inte får röra någonting när jag är ombord. Jag vill bevisa att jag kan.

Vem vill du hälsa till?

– Jag hälsar till Johnnie.

Text&foto: ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

vädret

Lördag

13/11 Stockholm 1,0m

13/10 Åbo 1,1m

12/11 Stockholm 0,4m

13/11 Åbo 0,3m

8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Söndag

15/11 Stockholm 0,8m

14/10 Åbo 0,1m

13/11 Stockholm 0,6m

Måndag

12/10 Stockholm 8

14/10 Åbo 12

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	13	
Åbo	14	
Helsingfors	15	
Stockholm	13	

Max/min temp. 31.8 - 7.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+17,6	2.9.	+3,7	1.9.
Åbo	+16,9	4.9.	+1,2	1.9.
H:fors	+17,3	3.9.	+3,4	1.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	13	
Åbo	13	
Helsingfors	16	

Utomlands i går

	temp.	moln.
Köpenhamn	20	
Oslo	19	
Bryssel	17	
Berlin	17	
Moskva	22	
London	21	

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:50	20:24
Helsingfors	6:30	20:04
Stockholm	5:59	19:31

Vattenståndet i går kl 15

	Föglö +22 cm	Åbo +21 cm
--	--------------	------------

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Spansk fiskssoppa

400 g fiskfilé (t ex torsk)

2 paprikor, röd och grön

2 selleristjälkar

1 gul lök; finhackad

2 vitlöksklyftor; finhackade

1 paket saffran; 0,5 g

2 dl crème fraiche

1 dl vitt vin

8 dl vatten

2 fiskbuljongtärningar

100 g räkor, skalade

1 burk musslor; 225 g

1 dl dill, salt, peppar

Skär fisken i mindre bitar. Kärna ur och strimla paprikorna. Skiva sellerin. Fräs paprika, selleri, gul lök och vitlök i smör i en gryta. Tillsätt saffran, crème fraiche, vin, vatten och buljongtärningar. Koka upp. Lägg i fisken. Koka ca 5 min. Lägg i räkor, musslor med sitt spad och dill. Smaksätt med salt och peppar.

TIPSA 0457-313-4444

MESSA 0457-323-4444

RING 018-23444

Hjalmars Skogstransport

- Skotning
- Rövning
- Manuell huggning
- Trädgårdsarbete
- Mindre grävjobb

Tel. 0457 361 3773

Nya katalogen är här!

HÄMTA DEN HOS OSS!

EM Åland Dalkarby, Godbyvägen 184, tel. 32 940

Må 9-19, Tis-tors 9-17.30, Fre 10-17, Lör 10-14

www.em.com

Skönt att komma hem.

KUMHO

DÄCK RAZZIA-special

specialpriser så långt lagret räcker

exempel: 60,-/st 195/65-15

J-S DÄCK

Jomala, Torp

Tel 040 729 4200, 0400 804190

KA-VE service tel 0457 526 7251

HEMMA

Nya Ålands tematidning fredagen den 28 september

inspiration

heminredning

färg

form

praktiska råd

mat

idéer

hemma-hos reportage

trender

Stopptid för annoser: fredag 14/9

Nya Åland Pb 21 22 101 Mariehamn

Tel 23 444 Fax 23 450 annons@nyan.ax

Nyan.ax

Fantastiskt rent!

Vår nya Ångmaskin

Rengör effektivt alla typer av vattentåliga ytor. Perfekt på kakel och klinkers.

Johan/son STÄD

Tel/fax.....32 715

GSM0400 529 551

e-mail: jstad@aland.net

Möss, råttor, sork och andra skadedjur flyr fältet

Återköpsgaranti. Helt nöjd eller pengarna tillbaka (85% av varuvärdet). Dokumenterat effektivt. Bekvämt. Luktfritt. Beprövat, över 90.000 nöjda kunder i Norden.

Jag flyttar! - Jag står inte ut med detta!

Manelius Agenturer

Servicegatan tfn 16 905

e-post: topostop@topostop.fi